

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Origenis Commentariorum In Evangelium Secundum Matthæum Tomus
Decimus Sextus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

412
 dai cum filiis suis, & reliqua, usque ad id: *Audientes autem decem indignati sunt de duobus fratribus.* Idem à Marco his verbis proditum est: *Et accedunt ad eum Iacobus & Iohannes filii Zebedei, & dicunt ei, & cetera, ad hæc usque: Cæperunt indignari de Iacobo & Iohanne.* Hic aliquid minime aspernandum, & Evangelio Jesu Christi accommodum investigare operæ pretium est; quoniam rudioribus, & usquequaque simplicibus, & qui Dei, ipsiusque Scripturarum profunda perferutari nesciunt, postulationis, & Jesu ad eam responsionis simplicitatem contextus ostendit; at qui quaestiones aliquantulum discutere sciunt, iis levis esse videtur, & parvi pretii, quæ hunc exurgit sententia, & quam præsertim quum responsio dei Jesu, nihil ipsius ingenti animo congruum continet. Quemadmodum enim in mundi huiusce regno summum honoris locum videntur adepti qui Regi in regio habitu sedenti, vel negotia aliqua ad regium munus pertinentia administranti adfident; ita filiorum Zebedæi mater, prout juxta literam intelligitur, vel, quemadmodum scripsit Marcus, Iacobus & Iohannes, à Servatore postulasse videntur, ut in ipsius regno constitutus unus à dextris ipsius, alter vero à sinistris sederet: & nihil certe mirum erat præ simplicitate & imperitia decrevisse mulierem hæc esse postulanda. Demum præterea duos Apostolos, utpote homines adhuc imperfectos, neque quicquam sublimius de regno Christi cogitantes, talia de iis qui Jesu affident, sibi finxisse; at quoniam Jesus ipse magnum quid esse concedens, à dextris, sinistrisque suis sedere, petitionis magnitudinem extollit, & dicit: *Nescitis quid petatis, &c. Non est mecum dare, sed quibus paratum est à Patre meo, acutus Scripturæ auditor esse sibi videns aliquis, quidnam sibi velit, à dextris Jesu, vel à sinistris in ipsius regno sedere postulat.* Ac in eorum quidem gratiam qui hæc anxie nimis ac curiose à nobis disquiri putant, colligenda sunt quæ de Dei vel Christi sessione scripta extant; ut ex eorum ad id collectorum examine, & invicem comparatione, è prolato simpliciori exemplo sententiæ magnitudo elucescat. Quale illud est quod tertio Regum scriptum extat, dixisse Michæam: *Vidi Deum Israel sedentem super solium suum, & omnis exercitus cæli assistens ei à dextris & à sinistris, & cetera: & in secundo Paralipomenon his fere consimilia dicit idem Mi-*

412
 Marc. 10.
 45.

3. Reg. 22.
 19.

412
 Marc. 10.
 45.

412
 Marc. 10.
 45.

412
 Marc. 10.
 45.

βοανηγες ο σωτηρ, ο εστιν υιοι βρονης, η βρονη-
 τη, μεγαλα κεινασα φει τ υιον αυτης ιακω-
 βου και ιωαννε, και ηδισαν μεγαλοι, ε παλα-
 εσσα αυτες. Α πρωτα διωαδς εχειν πα-
 πασδν ημνητην φουσιν, ως χωρησδντας τω
 μεγαλοφωνδν αυτης, παρσελθουσα ηξίε τον
 κλειον, να ιδουση τον μηρν ετερον αυτων εν δεξι-
 ων, τον ολ' αλλον εζ δωννμων ο δε σωτηρ διε-
 λεγχιων και τω τηλικαυτην μεγαλόφωνον μή-
 τερα δ' ιακωβου και ιωαννε, ως αγνοεσδν πινες οι
 παρσερχοντες, και οπι η τηλικαυτη διωρεα χαρις
 εστι δ' απ' πασι θεο συμπνέοντο, η σωερσου-
 τας, και ιδουσαν εν τη καιαυτη παροχη, ως οι-
 δει απ' ποδεις, ειπε το. οδν οιδατε πιατ' εδε,
 και η καθισαυ εν δεξιων με η εζ δωννμων,
 οδν εν μερον δουαυ, αλλ' εις ητοιμασαν πα-
 ε πατρες με. Απισησιν δε ο δουαμνρ πνα
 μηρ πα ε σωτηρ δ' ιδοται, πνα πα το ε πα-
 τρες, οδν οπι εστι πνα α ε δωη αν ο υος, αλλ' αυ-
 τος ο πατηρ. ει δε τρετον πα παρησις τα δια-
 γελια, οπε μηρ εισαγοντα τον σωτηρα διχο-
 μεσον φει πνων διωαμεων, να απ' παρχ-
 βη τη αυτημαα λατο ε πατρες, οπε η χωρις
 διχης πιαυτα, ως ηδη εχοντα ενενα φει ων
 ηξιωτο, τομνηρον μηρ ητησαι, ομως η ο δουα-
 μνρ η διωαδεις και ταυτα εζεταζετο.
 παρσεσαι ολ' ομαυ βελονμνρ τη μητρι ην
 ην εδωκε, και αυ' οις, οπι και ελειπεν αυ' οις
 παρσε: η τελειωσαι τα εν ανθρωποις εφικτα, ε τα
 ην ολ' τα, λαποκλειδεις ειπε ην. οδν οιδατε τι
 αυτηδε, το. διωαδε πιν το ποτηριον, ο εγω
 μελλω πινειν: η ως ο μαρκος ανεγραψε. διωα-
 δε το ποτηριον πιν, ο εγω πινω, η το βαπτισμα
 ο εγω βαπτισομαι, βαπτισθημαι: η εν ταυτοις τε
 ητησαι τις τι το ποτηριον, η τι το βαπτισμα, ως
 ετερα αλληλων, η δε ομνρα ε η τυχεσης δουα-
 μεως, η πομενης, η βαπτισομενης, η πο-
 μενης οδν αλλο ποτηριον η ο εμελλε πινειν ο ιη-
 σους: βαπτισομενης τε παρσελησως βαπτισ-
 μα, ο αυτος εμελλε βαπτιζεσθ ο κυρις. οι
 πολλοι μν οωυ τα αμφοτερεα αγασιν εις τω
 η το μαρτυριον οικονομιαν, ε παρσεαντες ετε
 ει δυο επινοιας εχ' δηλεμενας δια τ' δυο ονομα-
 των εν τη παρσεσ' ην χλδοντων, ετ' ει διωα
 η δυο δηλεαδς εν ταυτοις πεαγματα ημεις η οδν
 δυο ονοματωμνρ ηνρ και ταυτην τω ενδο-
 χη, εφισαμνρ η διωαται και αλλο τι δηλουν
 παρ ταυτα τα δυο ονοματα. η επει πολυ εστι
 τονω και εως διαλαβειν φει αυτην, ολ' ηγα
 εις το ειναι τα εμφανομνρα ημιν παρσεσηομνρ εις τον τοπον. και εις μεν το δηλοδς
 marty-

A Servator appellavit, magnam de filiis suis
 Jacobo & Johanne existimationem animo
 præcipiens (& magni quippe vera erant)
 & præ universa natura creata primas ferre
 posse autumans, utpote qui ipsius grandilo-
 quentiam fuissent assecuti, ad Dominum
 accedens, ut à dextris alterum, alterum à
 sinistris constitueret, postulabat: Servator
 autem usque adeo grandiloquam Iacobi &
 Iohannis matrem redarguens, ut quæ præ-
 stantiores minime dignosceret, atque ejus-
 modi donum nesciret esse gratiam Dei qui
 supra omnia est, quique favorem suum &
 auxilium confert, & in tali sublimitatis gra-
 du eos collocat, quos ad id idoneos esse no-
 vit, id dixit: *Nescitis quid petitis, & : Sedere*
ad dextram meam & sinistram, non est meum
dare, sed quibus paratum est à Patre meo. Ob-
 servabit vero qui poterit, quamam à Sospita-
 tore, quæ item à Patre dentur, cum qua-
 dam non à Filio, verum ab ipso Patre dari
 videat. An autem ejusmodi quidpiam &
 ipsa doceant Evangelia, quum pro aliquibus
 consequendis virtutibus rogantem Serva-
 torem quandoque repræsentant, ut postu-
 lata sua à Patre exoret; tum vero absque
 precibus agentem, quasi jam in potestate
 sua habentem, quæ ab ipso petita sunt; au-
 dax quidem est percrutari, attamen hæc
 quoque cum reverentia disquirat, cui fa-
 cultas erit. Matri autem, opinor, filio-
 rum Zebedæi, ipsisque adeo declarare vo-
 lens nonnulla ipsis adhuc deesse, ut non ad
 mediocrem perfectionis gradum, sed ad
 summum, quem quidem homines assequi
 possint, pervenirent, post hæc verba: *Nesci-
 tis quid petatis, id responsi adjecit: Potestis*
bibere calicem, quem ego bibiturus sum: vel ita,
22.

D. ut scripsit Marcus: *Potestis bibere calicem*
quem ego bibo; aut baptismo, quo ego baptizor,
baptizari? Atque hoc quidem loco quæsi-
 verit aliquis, quid sit calix, quid baptisma,
 quasi diversa sint ab invicem, nec medio-
 crem virtutem requirant, eam scilicet qua
 pollebit qui bibiturus est, vel qui bapti-
 zandus est, & qui bibiturus est non alium
 calicem, quam quem bibiturus erat Jesus,
 quippe baptizandus est eodem fere bap-
 tismate, quo baptizandus erat Dominus.
 Plurimi sane ad martyrium utrumque re-
 ferunt, haud satis significantes, an duobus
 nominibus, quæ natura quidem unum
 sunt, exhibitas duas significationes con-
 tineat, & an duæ res illis exprimipos-
 sint. Nos quidem hanc interpretatio-
 nem minime rejicimus, at utrum aliquid
 præter hæc duo vocabula significet, di-
 spicimus. Et quoniam de iis nunc ac-
 curate disputare nimium est, paucula
 quædam in hunc locum proferemus, quo
 sententiæ nostræ robur accedat; ac ut

στω πείχων ὅτι οὐδὲν κηρύσσειν ἐλάττωμα
 μετανοίας εἰς ἄφρονι ἀμαρτιῶν, καὶ ἰησοῦς ὡσαύτως
 ἦν τῶν ὁσίων τὸν ἰωάννην, ὅτι βαπτισθῆναι ὡς
 αὐτοῦ, οἷον ἐκπλύνειν τὰ ἡμετέρα ἀμαρ-
 τήματα, ἢ ἡμεῖς καὶ τὸ λεγόμενον καθα-
 ρισμὸν, καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐμφανέμεν τὸ καθαρί-
 σμα, ὅτι τὸ μαρτυρεῖται αὐτῷ, καθὼς ἐβαπτίσθητο
 αἰσθητῶν ἡμῶν τὰς ἀμαρτίας, ἵνα αὐτὰς λύ-
 σῃ καὶ ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐφ' ἑαυτοῦ. διότι δὲ ἀπέθα-
 νεν, τὴν ἀμαρτίαν ἡμῶν, ἐπεί αὐτὸς ἀπέθανεν τῇ ἀ-
 μαρτίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, διὰ τὴν ἡμετέραν. εἴγε ἐ-
 χον λόγον τὸν τοιοῦτον δόξαν ποιεῖν, πεποικισ-
 τῆμεν, καὶ τὸ βάπτισμα ἐβαπτίσθησαν οἱ ὅτι ἑ-
 βεδάει υἱοῖ, ἐπείπερ ἡρώδης μὲν ἀπέκτεinen ἰο-
 ῶαννῶν τὸν ἰωάννην μαχαίρῃ. ὁ δὲ ῥωμαίων ἐα-
 πιδὼς, ὡς ἡμεῖς ἀδελφὸς διδάσκει, κατεδίκασε τὸν
 ἰωάννην μαρτυροῦντα διὰ τὸν ἰσχυρὸν λό-
 γον εἰς πᾶν τὸν ἔθνη. διδάσκει δὲ τὰ ὅτι ὁ
 μαρτυρεῖται ἰωάννης, μὴ λέγων πρὸς αὐτὸν κα-
 τεδίκασε, φάσκων ἐν τῇ δοκίμῃ ταῦτα.
 ἔργον ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν
 τῇ βίᾳ, καὶ βασιλείᾳ, καὶ κοίτῃ ἐν ἡμῶν, ἐ-
 γὼμεν ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλεσμένῃ πᾶτμος, διὰ
 τὸν λόγον τῆς θεοῦ, καὶ τὰς ἐξῆς. ὅτι οἱ ἐκ τῶν
 καλῶν ἐν τῇ νήσῳ θεωρηκέναι, ὁ δὲ ὡς ἐπὶ
 αὐτοῦ τῶν ἀποστόλων διηγήσιν εἰς τὸ ποτή-
 ριον, καὶ τὸ βάπτισμα. τοιαῦτα φησὶν. ὡς περ
 ἐπὶ βρώματι καὶ σιτῇ, καὶ ἐλγεί. ἐμὸν
 βρώμα ἐστίν, ἵνα ποιήσω καὶ ἐλγῆμα τῶν πέμ-
 ψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτὸ καὶ ἔργον, ὅπως
 ἀναλογισθῇ ποτήριον ἐκείνου τῷ βρώματι, ὁ
 δὲ μαρτυρῶν μὲν διέρισται ἀπὸ τῆς βρωματός, καὶ
 ὡσαύτως καὶ πρὸς ἀγαπῆναι. ὅπως δὲ ὁ διωκόμε-
 νος ἀπὸ πάντων μήποτε τὸ μὲν πρᾶγμα ἐστίν,
 τὸ βρώμα. τὸ δὲ θεωρηκόν, τὸ πόμα. καὶ γὰρ
 τοιοῦτον ἔστιν, ἐν τῷ ποιεῖν τὸ ἐλγῆμα τῶν πέμ-
 ψαντός αὐτόν, καὶ τελειώσω αὐτὸ καὶ ἔργον. καὶ γὰρ
 πᾶν τὸ ἐλγῆμα τῶν πέμψαντός αὐτόν, καὶ τε-
 λειώσω αὐτὸ τὸν γινώσκον. εἰ δὲ διωκόμεν, ἢ μὴ,
 εἰς ταῦτα τῶν διαφορῶν ἀναφέρειται. ἢ ὡς
 με ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἶμα με ἀληθῶς
 ἐστὶ ποσις, καὶ οὐ κενεῖς. λέγουσι γὰρ αὐτὸς ὅτι ἀ-
 ληθῶς μὲν βρώσις, ἢ πρᾶξις. ἀληθῶς δὲ ποσις,
 ἢ θεωρία. καὶ ὁ τῆτο φάσκων ἐρεῖ ὅτι διὰ τῆτο
 πρᾶτον διδωσὶ τὸν ἄετον διλογιστῆσαι καὶ κλάσας
 τοῖς μαθηταῖς, ἐπεί πρῶτον ἐστὶν ἡ πρᾶξις. ὅτι μὲν
 τῆτο λαβὼν ποτήριον, διχαρισήσας ἔδωκεν
 αὐτοῖς λέγων. πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, ἐπεί δὲ
 τὰ τῶν πρᾶξεων ρυθμίσαντα, καὶ τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν
 πρᾶγμα καὶ τὸν θεωρεῖν αὐτῶν, καὶ γὰρ κατὰ τὸν ὡσαύτως
 λέγει τὸ. ἀπείραται

Ggg

id

A regionem finitimam Iordanis, prædicans bap-
 tismum penitentia in remissionem peccatorum,
 ad Iohannem quoque accedit Iesus, ut ab
 ipso baptizetur; quali peccata nostra ab eo
 eluerentur, ut nos per ipsius lavacrum e-
 mundaremur; quin potius ob ipsum marty-
 rium emundari nos apparet, quo susceptis
 peccatis nostris baptizabatur, ut iis nos ac-
 item se exsolveret. Idcirco, *Quod mortuus*
est, peccato nostro mortuus est, quandoquidem
 non suo, sed nostro peccato mortuus est.
 Quod si illud rationi consentire videtur;
 calicem sanè ebiberunt, & baptismo ba-
 ptizati sunt filii Zebedæi, quoniam Hero-
 des Jacobum Iohannis fratrem gladio in-
 teremit: Romanorum autem Imperator,
 quemadmodum perhibet Traditio, Iohan-
 nem veritatis verbum testimonio suo com-
 probantem in Patmon insulam relegavit.
 Quæ autem ad martyrium suum pertinent,
 à quo damnatus fuerit prætermittens, Io-
 hannes ipse tradit in Apocalypsi, his verbis:
Ego Iohannes frater vester, & particeps in tri-
bulatione, & regno, & patientia in Iesu, fui in
insula que appellatur Patmos propter verbum
Dei, & cætera; & in insula quidem divinitus
 Cipli nuntiata videtur Apocalypsi. At qui
 ad traditam super calice & baptismo ex-
 positionem aliqua adjicit, sic ait; quemad-
 modum aliquis cibus Servatoris est, de quo
 ipse dicit: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem*
ejus qui misit me, & perficiam opus ejus,
 ita cibo huic calix respondet, quem à cibo
 distinguere, & perire ac solerter explicare
 audax quidem est; nihilominus animadver-
 tat cui facultas erit, annon cibus id quod a-
 ctuosum & in agendo positum est; potus au-
 tem id quod pertinet ad contemplationem,
 designet: nam qui dum voluntati ejus mo-
 rem gerit à quo missus est, opus ipsius absol-
 vit, edenti respondet; bibenti vero, qui vo-
 luntati ejus obtemperans à quo missus est,
 cognitionem ipsius perficit & consummat.
 An autem ad hoc discrimen referri queat
 illud, nec ne: *Caro mea vere est cibus,* & san-
 guis meus vere est potus, ipse per te dijudica-
 bis; cibus enim actionem revera esse, po-
 tum autem contemplationem dixerit quis-
 piam; quod qui pronuntiaverit, propterea
 priore hunc locopanem à se benedictum &
 fractum Discipulis dedisse inquiet, quod
 prior sit actio; sumto vero postmodum cali-
 ce actis gratias dedisse ipsis dicentem: *Bibite*
ex hoc omnes; & compositis siquidem actioni
 bus, & recte constituta rerum gerendarum
 facultate, per eas ad ipsarum contemplatio-
 nem eundum est: id enim ait Propheta: *Se-*

Rom. 6. 10.

Apo. 1. 9.

Iob. 4. 34.

Iob. 6. 58.

Matth. 26.

27.

rens qui inter fratres major esse voluerit, quo minus regiam potestatem, vel palpi cupiditatem principibus insitam imitetur; id nos edocens, ut qui inter nos major revera est, fiat sicut junior, hoc est sicut puellus propter simplicitatem, & propterea quod aliis nunquam se anteferat: Princeps vero, (sic autem appellandum existimo qui in Ecclesiis Episcopus vocatur) tanquam qui ministrantibus ministrat. Atque hæc quidem docet nos Dei Verbum: nos autem si-
 ve doctrinæ Jesu hoc loco traditæ sententiam non assequamur, si-
 ve talia Servatoris aspernemur præcepta, tales sumus ut ne-
 quissimorum inter Gentes principum super-
 biam aliquando superemus, & satellites haud secus ac Reges tantum non conquira-
 mus: quin etiam nos ad terrorem compo-
 nentes, difficlesque ad nos aditus, pauperi-
 bus præsertim facientes, tales iis accedenti-
 bus & aliquid rogantibus nos exhibemus, quales tyranni, principumve crudelissimi supplicibus se non præbent. Ac in ple-
 risque legitime constitutis, sed majorum præsertim civitatum Ecclesiis principes populi Dei videre licet, haud ullam apud se aequalitatem servari, ne præstantissimis quidem nonnunquam Jesu Discipulis per-
 mittentes. Certe Apostolus heris erga famulos præceptum tradit dicens: *Domini, quod justum est, & æquum servis presta-
 te, scientes quod & vos Dominum habetis in celo;* quin etiam adversus servos minas remittere heros docet. Nonnullos autem asperis utentes comminationibus videre li-
 cet, aliquando peccati obtentu, nonnun-
 quam etiam præ pauperum contemptu, contra Apostoli sermonem qui sic habet:
*Gal. 2. 9. 10 Dexteras dederunt mihi & Barnabæ societa-
 tis: ut nos in Gentes, ipsi autem in Circum-
 cisionem: Tantum ut pauperum memores esse-
 mus: & rursus nullam erga subditos æ-
 quabilitatem in animum inducentes; ne-
 que modestiam & æquabilitatem inter
 Christianos potissimum versari debere cogi-
 tantes, sed inter eos præsertim qui digni-
 tatem aliquam in Ecclesia gerunt: scriptum
 est enim: Quanto magnus es, humilia te in
 omnibus, & coram Deo invenies gratiam. Il-
 lud quoque scire nos oportet, quod in Pro-
 verbis scriptum est his verbis: Antequam
 glorificetur, humiliatur; ac devitandum item
 est, ne in eam delabamur sententiam, eun-
 demque proferamus sermonem, ac qui ex-
 cuffatione se tueri volens erga Jesum à quo
 præceptum illud acceperat: Diliges proximi-
 um sicut teipsum. Servator respondere non
 erubuit: Et quis est meus proximus? Id etiam
 à Paulo didicisse par erat: Quum possemus vo-*

δεδωκεν τῷ σωτῆρι εἰπεῖν. καὶ τίς ἐστὶ μέ-

μῆρον εἶναι ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μέγιστα, μιμνήσκου τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἢ τὴν τῆς ἐξουσίας τῆς κολακίας ἐπιθυμίαν. διδάσκων ἡμᾶς ὁ μὲν ἀληθῶς ἐν ἡμῖν μέζων γὰρ ὡς ὁ νεότερος, τετέστιν ὡς παῖδον, ἀπλοῦς καὶ ἰσότητος χάριν. ὁ δὲ ἡγεμὼν, ἔτω ὅτι ἡμᾶς νομίζον τον καλὸν μὲρον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπισκοπῶν, ὡς οἱς ὑποηρετῶν μὲρος διακονέμεν. καὶ ταῦτα μὲν ὁ θεὸς διδάσκει ἡμᾶς λόγος. ἡμεῖς δὲ ἡτοιμη νοουῦντες τὸ βέλγημα τῆς διδασκαλίας ἐν ταῖς τοῖς ἰστοῖς, ἢ κατὰ φρονουῦντες τὴν τηλικύτων ἐπιθυμίαν. ὁ σωτῆρς, τοιοῦτο ἐσόμεν ὡς ἐνόησαν τὸν κακὸν δὲ γόνην ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑποερεσθῆναι τύφον, καὶ μονονεχθῆναι ὡς οἱ βασιλεῖς δουλοφόρους, & φοβερὰς αὐτὰς καὶ δυσχερεῖς μάστιγα τοῖς πένθσι κατὰ σκοδῶντες, τοιοῦτο ἐσόμεν ὡς αὐτὰς ἐντυγχάνοντες ἡμῖν, & πεινῶν ἀξιοῦντας, ὡς ἐδοῖο πείνην, καὶ ὑμῶν τερεν τῇ δὲ γόνην πρὸς τὰς ἐκείνας. καὶ ἐστὶν ἰδεῖν ἐν πολλαῖς νομίσμασι ἐκκλησίαις, καὶ μάστιγα ταῖς τῶν μέζων πόλεων, τὰς ἡγεμῶνας & λαὸν θεῶν, μηδεμίαν ἰσοδορίαν ἐπιπύοντας, ἐδὲ ὅτε καὶ τοῖς καλλίστοις τῇ ἰσοδορίᾳ ἐπιπύοντες, ἐν αὐτῶν πρὸς αὐτὰς. ὁ δὲ μὲν διδοῦν τοῖς κυρείοις αὐτῶν τὸ δικαίον ἐν τῇ ἰσοδορίᾳ, καὶ κύριοι τὸ δικαίον καὶ τὴν ἰσοδορίαν τοῖς δούλοις παρέχοντες, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐχέτε κύριον ἐν ἑαυτοῖς. διδάσκει ὁ καὶ δύνανται τὴν ἀπειλήν τὰς ἀσώτων καὶ τῶν οἰκιστῶν. ἐστὶ δὲ πᾶσι ἰδεῖν ὡς ἀπειλοῦντας, ὅτε μὲν περὶ φασὶ ἀμαρτίας, ὡς δὲ τῇ κατὰ φρονεῖν τῇ πτωχῶν, ὡς αὐτοῖς διδοῦν τὸν λόγον ὅτι ἀλεεσται. δεξίας δὲ δακτύλους ἡμῶν καὶ βαρυνάδα κοινωνίας. ἵνα ἡμεῖς εἰς αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν αὐτοῖς, μόνον τῇ πτωχῶν ἡ μνημονώμεν, καὶ πάλιν τὴν πρὸς τὰς ὑποχρεῖς ἰσότητα μηδὲ ἐννοήσας, μηδὲ κατασκοδῶντες ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἰσότητος μάστιγα χρεῖσται οἱ ἐμπολιτὶ δέονται, & ἐξαρτῶνται τοῖς ὑπεροχῇ πᾶσι ὀνόματι ἐκκλησιαστικῶν φοροδοσι. γέγραπται γάρ. ὅσοι μέγας εἶ, τοσούτω ταπεινὸς σεαυτὸν, & ἐναντὶ κυρίου δύσεις χάριν. ἐχέτην δὲ ἡμᾶς εἰδέναι καὶ τὸν παρρημίας ἔτος εἰρημένον. πρὸ σωτηρίας ὑψέται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινῶνται. ἐκκλίνειν δὲ καὶ τὸ αὐτοῖς πρὸς τὴν φρονεῖν, ἢ εἰπεῖν λόγον, ὃν εἶπεν ὁ θεὸς ἐν τῇ δικαιοσύνῃ πρὸς τὸν ἰσοδοῦν διδάξαντα τὸ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, ὅς ἐστι πλησίον; ἐδὲ καὶ διδοῦν πάλιν ἀνεγνωσκῶνται.

δωδ-

δυνάμειον ἐν βάθει ἑνὸς ὡς χρεῖς διπολοῖον,
 ἐξ ἡλικίου ἵππου ἐν μέσω ὑμῶν, ὡς ἐδὸν τρεφός
 θαλπῆται ἐαυτῆς τέκνα· ἔχρη μὴ μῆσαδς καὶ
 τὸ· καὶ μάρτυρ ἐποίησα, ἐμὰ τὸν ὡπενών, ἵνα
 ὑμεῖς ὑποβῆτε, οἱ ἄρχοντες ἐν τῇ μὲν ἐθνῶν
 καὶ κυρτοῦσθαι αὐτῶν· τῆς δὲ ἐκκλησίας,
 δουλεύουσιν αὐτῇ· ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάλοι μὲν
 τῇ ἐθνῶν κατεξουσία ζῶσαν αὐτῶν, τῇ ᾧ πι-
 σῶν, ἀκκέσθαι αὐτῇ, μαθεῖται π' ἐμ' ὅτι πρῶ-
 ὲμ, καὶ τὰ πένος τῇ καρδίᾳ, καὶ δῆρ' ὅτι ἀναπαυ-
 σι τὰς ψυχὰς ὑμῶν· παρδιδωμένα δ' ἡ καὶ τῶς
 τὸ μὴ δόξεν εἶς κολακίαν, μὴ δὲ ἡδύος κα-
 λάτῃ ὑπὸ τῇ ἀνθρώπων ἐφ' οἷς ἀνδρόξωμῶν δὲ
 ἵπαις πιστικέαι, ἀνεργῇ· ἐξ αὐτὰ δὲ φαμῶν
 ἀπερημόως ὡπενθεν ἑαυτὰς δέλοντες ὑπὸ
 τῶν κατὰ τὴν χεῖρα ἔθεσ, καὶ καὶ τὸν λόγον ἀν-
 ἔξ, ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν διακονίαν· ἐστ' ὅτε
 χρεῖ καὶ τῶν διπολοικῶν φωνῶν, τὰς αἰμαρτά-
 νοις οὐσίαν πάντων ἐλέγχ' ἔχειν, ἵνα καὶ οἱ λαοὶ
 οὐδὲν ἔχωσιν· ἐστ' ὅτε δὲ χρεῖσά μιν τῇ ἐξου-
 σίᾳ παρδιδόναι τινὰ πᾶσι σατανᾷ εἰς ἄλεθρον τῷ
 σαρκος, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 κυρίου, ἀπὸ τῆς δὲ τοῦ ἔργου ποιητέον, νεφετῆ ἡέον
 ἡ τὰς ἀντιθέας, καὶ παρδιδόναι τὰς οὐλοψύ-
 χους ἀνέστην ἐν ἀδελφῶν, καὶ τῶς πᾶσι τῶν δὲ
 μαχεστῶν μιντέον, καὶ ἐδὲν κακὴν ἀνὴν κακῇ
 δουλοῖεν· καὶ χρεῖ ἡέας ἐχθρὸν ἑνὸς ἵον ἀμαρ-
 τανίσαν, ἀλλ' ἀκκέσιν ἔξ διπολόεα λέγονται·
 μὴ ἐξέχρυν ἡγιάς, ἀλλὰ νεφετῆτε ὡς ἀδελ-
 φῶν· ἐξ αὐτὰ πᾶσι μοι λέλεκ'· βελομῶν
 καὶ τοῦ λόγον παρδιδόναι ὅτι ἐξ μιντέον τὰς ἀ-
 χρεῖ τῇ ἐκκλησίας τὸν ἄρχοντα· ἐδὲ ἐκκλησίας
 τὰς κατακυρτοῦσθαι, καὶ κατεξουσία ζῶσαν, ἐξ
 βασιλῆς, ἀλλ' ὅση δυνάμεις ἐκ ἐντέτοις χρεῖ-
 σιν μιντέον τὸν διενταλκίστατον, ἐξ ἡνωμένην
 ἡμῶν, ἐξ παρλοῖς ὡπενθεν χρεῖς· εἰ καὶ
 μαρτυρὰ δ' ἐχθρὸν τὸν ἡέον ἐξ βελομῶν ὡδω-
 ἐς ἡνέχον, ἐξ ἐς πᾶσι τῷ μαρτυρῶν κεκαθα-
 ρισμῶν, ἐδὲν ἡέον καὶ καὶ τῶν λέξιν ἀκκέσιν αὐτῶν
 αὐτῶν λέγοντες· ὑμεῖς φωνεῖτε με, ἐξ διδά-
 σκαλῶν, ἐξ οὐνεος, ἐξ καλῶς λέγεται, εἰμὶ γὰρ
 καὶ τὰ ἔξιν· δια τέτων γὰρ διδάσκει μιντέας
 αὐτῶν τῇ παμῆτης ὡπεντοσύτη· γίνεσθαι τὰς μα-
 ρτυρίας· τὰ καὶ ὅτι ἐπεὶ κύριος ὢν ἐδεδούσει
 ὑπὲρ ἀνθρώπων σωτηρίας τὰς χρεῖς ἡμῶν, καὶ τὰ
 τῷ λέγει· μορφὴν δούλου ἀνέληθῆναι, καὶ τετα-
 πένον καὶ αὐτὸν ἡγρόμῶν ὡπενθεν μέχει
 θανάτου· ἐπεὶ δια ἔξ τοῦ θεοῦ αὐτὸν ὑπερέβη-
 σαν, ἐξ βελομῶν ὑπέδαξ ἡ παρδιδόναι
 ποιησάτω τὰς ἀντιθέας· ἐξ αὐτῶν τῶν ἀντιθέων

Ab his oneri esse, ut Christi Apostoli: sed facti sumus lenes in medio vestrum, tanquam si nutriti foreat filios suos. Hoc etiam imitari oportebat: Aut nunquid peccatum feci, meipsum humilians, ut vos exaltemini? Gentium ergo principes suo in eas imperio violententer utantur; Ecclesiae autem Principes ipsi serviant: & Gentium primores potestatem in eos inquam teneant; fidelium autem, dicto huic obtemperent: Discite a me quia mitis sum & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris. Attentionibus praeterea non admittendis erudiamur, neque propterea quod de aliquibus bene meriti esse visi sumus, beneficii appellari gaudeamus. Haec autem eo non dicimus; quoniam ipsi inconfulto humiliemus sub potenti manu Dei, & juxta ipsius sermonem, sub Ecclesiastico ministerio: quandoque autem juxta Apostoli essatum; Peccantes coram omnibus arguendi sunt, ut & ceteri timorem habeant: nonnunquam etiam potestate sua uti licet aliquos Tradendo Satana in interitum carnis, ut Spiritus salvus sit in die Domini; ad id raro faciendum est, sed corrumpere oportet inquietos, consolari pusillanimes, suscipere infirmos, & patientes esse erga omnes, & nemini malum pro malo reddere: neque vero qui peccat inimici loco habendus est, sed audiendus Apostolus qui ait: Nolite quasi inimicum existimare, sed corripite ut fratrem. Haec autem omnia propterea a me dicta sunt, quod juxta Dei sermonem palam facere vellem principi Ecclesiae imitandum non esse principem Gentium, nec eos aemulandos qui imperium, potestatemve suam impotenter exercent, quique regia dignitate praediti sunt: sed Christus potius in ejusmodi rebus pro virili imitandus est, ad quem facillimi sunt aditus, qui cum mulieribus converfatur, & pueris manus imponit: Jesum vero in pelviam aquam profudisse, & Discipulorum pedes terfisse, quamvis majorem sensum contineat, nihilominus tamen de iis sic ipse loquens in sacro contextu audiendus: Vos vocatis me, Magister & Domine, & benedicitis, sum etenim, & cetera; ad laudabilem enim modestiam suam imitandam per illa Discipulos suos instruit. Fortasse etiam propterea quod cum Dominus esset generi nostro, pro hominum salute servivit, ideo formam servi accepisse, & ad mortem usque obedienter factum seipsum deprexisse dicitur: & si eum idcirco Deus supra modum exultit, quisquis extolli voluerit, similia iis agat quae ad summam altitudinem consequenda acta sunt. Nam etiam Filio hominis exhi-

Matth. 4. bitum sit ministerium, quando *Angeli ac-*
cesserunt, & ministrabant ei, & rursus mini-

stravit ei Martha; non tamen ad id venit,
 ut ipsi ministraretur, sed inter hominum
 genus conversatus est, ut ministraret, & eo
 usque salutis nostrae inserviens procederet,
 ut animam suam pro multis qui in se credi-

derant, redemptionis pretium daret: & si,
 ut hoc ponamus, omnes in eum credidif-

sent, animam suam utique redemptionis
 pretium pro omnibus dedisset. Quinam
 autem animam suam redemptionis pretium
 pro multis dedit? non enim Deo; num-

quid igitur Malo? is enim in potestate sua
 nos habuit, donec pro redemptionis mer-
 cede anima Jesu daretur ipsi decepto,
 quasi illius potiri posset, nec animadver-

tenti se cruciatus in ea retinenda ferendos
 sustinere non posset. Quamobrem Mors
 eum imperio suo subiecisse visa, jam ipsi
 amplius non imperat, cum factus sit *inter*

mortuos liber, & mortis potestate validior;
 eoque validior, ut eum potuerint sequi,
 quicumque ex iis quos superaverat Mors,
 sequi eum voluerunt, nullam adversus
 eos potestatem Morte amplius obtinente:

quicumque enim est cum Jesu, a morte
 invadi non potest. In hoc ergo quem
 expendimus Evangelii loco Servatorem
 dedisse animam suam redemptionem pro multis

scriptum est: at dixit Petrus nos *non cor-*
ruptibilibus auro vel argento redemptos esse de

vana nostra conversatione paterne traditio-
nis, sed pretioso sanguine; ait vero Aposto-

lus: Pretio emti estis, nolite fieri servi homi-

num: pretioso ergo Jesu sanguine emti su-

mus; anima vero Dei Filii redemptionis
 pretium pro nobis data est, non autem
 Spiritus ejus, antea enim Patri eum tradi-

derat dicens: *Pater, in manus tuas commen-*
do spiritum meum, sed neque corpus, ni-

hil enim ejusmodi de illo scriptis traditum
 comperimus. Et quoniam pro multis
 anima ipsius redemptionis pretium data est,

nec apud eum remansit, cui redemptionis
 pretium pro multis data fuerat, idcirco
 in decimo quinto Psalmo ait: *Non dere-*

linques animam meam in inferno. Verum
 quando ad hunc locum semel perveni,

perversa ac malefana se loqui eos commo-
 nefactos velim, qui Christi gloriam cele-
 brare se existimantes, quæ ad Primogeni-
 tum omnis creaturæ pertinent cum iis
 confundunt quæ spectant ad animam &
 corpus Jesu, fortasse & ipsius spiritum; &
 aliquid omnino simplex esse opinantur,
 quod visum, & in hac vita conversa-

tum est: ab iis enim sciscitamus, an di-
 vinitas Imaginis Dei invisibilis, & *Primo-*
geniti omnis creaturæ præstantia, an

Col. 1. 15. ille in quo condita sunt universa in cæ-
 lis, & in terra, sive visibilia, sive in-

κα ἀγγελοι προσήλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ
 πάλιν διηκονήθη ὑπὸ τῆς μαρτίας, ἀλλ' ἐστὶν

τῶν ἐκκλησιαστικῶν διακονησάντων. ἐπεδήμουν γὰρ
 τῷ Ἰησοῦ τῶν ἀνθρώπων, ἵνα διακονήσῃ, καὶ οὕτως
 ὡς ἐστὶν ὁ δόσις διακονῶν ἡμῶν τῇ ζωῇ, ὡς

δοῦναι τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν ὑπὲρ πολλῶν. καὶ εἰ καὶ ὑποδύναντο
 πάντες ἰσχυροὶ εἰς αὐτόν, δέδοκεν αὐτῷ τὴν ψυ-

χὴν ὑπὲρ πάντων. τινὲς δὲ ἔδωκε τὴν ψυχὴν
 ὑπὲρ πάντων, ἐπὶ πολλῶν, ὡς γὰρ διὰ τὴν

θεῶν, μὴ πᾶσι πονηρῶν, ἔτι γὰρ κρεῖττον
 ἡμῶν, ὡς δὲ δὴ * τῷ ὑπερῷ αὐτῷ ὑπὲρ πάντων
 ἡμῶν ψυχὴν, ἀπατηθέντα, ὡς δυναμὶς αὐτοῦ

κρυβδύσασθαι, καὶ ἐχ' ὁρῶντι ὅτι ἐφείρεται τὴν ἐκ τῆς
 κατέχειν αὐτὴν βάσανον. διὸ καὶ θανάτου

αὐτοῦ δόξα κενυμένη, ὡς ἐκτείνουσα, γυ-
 νομένη ἐν νεκροῖς ἐλδομένη, καὶ ἰσχυροτέρως
 ἔθανάτης ἐξουσίας, καὶ ἐπὶ τοσούτοις ἰσχυρο-

τε, ὡς καὶ πάντας τοὺς βελονήσας αὐτῷ ἀκα-
 ληθεῖν τῷ κρεῖττον ὑπὸ τῆς θανάτου δυνά-

μεις ἀκολουθεῖν, ἐδὲν ἰσχυρότερον κατ' αὐτὸν ἐπὶ
 θανάτου, πᾶς γὰρ ὁ μὴ τῷ ὑπερῷ ἀνεπιληπτός

τῷ θανάτῳ ἐν μὲν ἐν τοῖς ἐξέτατοις ἀνθρώποις
 ἀγγελίᾳ ρητοῖς γράμματι ὁ σωτὴς ἡμῶν δέδο-

κεναι τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν ὑπὲρ πάντων. καὶ οὕτως
 ὡς τῷ πτέρῳ εἰρη' ὅτι ἐφείρεται τὴν ἐκ τῆς

καὶ χερσὶ ἐλκυσθέντων ἐκ τῆς ματαίας ἡμῶν
 ἀναστροφῆς πατρὸς ὡς δόξα, ἀλλὰ πᾶσι ὡ-

ματι καὶ ὁ δὲ πᾶσι δὲ φησὶ πᾶσι ἡγε-
 δητε, μὴ γινώσκετε δόξα ἀνθρώπων. ὡς ἐκτείνου-

σα ἡμῶν μὴ τῷ πᾶσι ὑπερῷ αὐτῷ, δέδοκεν
 δὲ ὑπὲρ πάντων ὑπὲρ ἡμῶν ἡ ψυχὴν ὑπὲρ πάντων, καὶ

ἔτε τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, ὡς ἐκτείνουσα γὰρ αὐτὸν
 ἐδέξασθαι τὸ πατεὶ λέγων. πατέρες εἰς χεῖρας τοῦ

ὡς ἀπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. ἔτε τὸ σῶμα,
 ἐδὲν γὰρ ὡς ἐκτείνουσα πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ὑπερῷ

αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ δέδοκεν ἡ ψυχὴν ὑπὲρ πάντων αὐ-

πολλῶν, ὡς ἐκτείνουσα ὅτι παρ' ἐκείνων ὡς ἐδέξασθαι
 τὸν ὑπὲρ πάντων, διὰ τὸ τὸ φησὶ ἐν τῷ πνεύματι

τῷ ἐκτείνουσα τὴν ψυχὴν ὑπὲρ πάντων. καὶ οὕτως
 γὰρ ἡμῶν ὅτι ἀπαξ καὶ τὸν τοῦτον, ὡς ἐκτείνουσα

ἐαυτὴν αὐτοῦ, φαντασία δόξης ὡς ἐκτείνουσα
 χεῖρας, συλχεῖν αὐτῷ ὡς ἐκτείνουσα πᾶσι

κτίσεως τοῖς ἀνθρώποις καὶ σῶματι ὡς ἐκτείνουσα
 τῷ ἰσχυρῷ καὶ τῷ πνεύματι αὐτοῦ, καὶ ἐν πᾶσι ἀ-

συνθετοῖς διομένους εἶναι τὸ ὅφθην ἐκ τῆς ἡμῶν
 τῷ βίῳ, ὅτι μὴ ὑγιᾶς λέγει. πνεύματι γὰρ

αὐτῷ εἰς θεοῦ εἰκόνας τῆς θεοῦ ἀρετῆς, καὶ
 ἡ ὑπερεχθὴ τῆς πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ
 ἐκείνων ἐν ᾧ ἐκπᾶσι τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς ἐ-

ρουαῖς, καὶ τῇ ἀπὸ τῆς γῆς, εἰτε δεξιὰ, εἰτε ἀόρα-
 τα, εἰτε θρόνοι, εἰτε κυριότητες, εἰτε δεξιά, εἰτε
 ἄρσενά, λύτερον ἐδόθη ἀπὸ πολλῶν. καὶ τίνες
 ἐδόθη κενεῖν λύτερον, πολέμῳ κατεχοντι ἡμᾶς
 αἰμαλώτας, ὥς λαβὴν τὸ λύτερον. ὧς εἰχόμενοι
 τοὺς πικυέστον, καὶ ὅσους ἐκείνου λύτερον ἀπὸ
 τῶν αἰμαλώτων λαβεῖν καὶ ἐὰν τὰ φημι ὡς
 κατὰ φρονίῳ τῆς Ἰουδαίας ἵστα, καὶ συμμενῶν ἀν-
 τὶ, ἀλλὰ βαλόμενος αὐτοὺν μεν καὶ τὸ ὀνδεχό-
 μῳν λύτερον δεδοῶς κατὰ ὅλας σωτήρας. τὴν
 ἵστασεσθαι καὶ τὴν θεοτόκῃ ἐκείνῳ, μεν δὲ ἀν-
 δρωτὶ λύτερον δοθῆναι, πῶν Ἰημερον ἐλὺν
 τοὺς ἰσθὰς ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ πολλοὺς πῶν οἶδα
 ἐν ἐκείνῳ ἵσταν τὸν χειρὸν, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῶν,
 παρὲς τὸ πῶν τοῦ ὅκου πάσης κτίσεως. ἀλλὰ καὶ
 τοὺς αἰμαῖς, ὡς πῶν, εἰ δὲ ἔσως ὀνομάσαι,
 αὐτῶν ἵσταν τὸν ὅσον, ὅπως ὁ κολλώμενος πᾶσι κυρίῳ
 ἐν πᾶσι ἐστίν.

Περὶ τῷ δύο τυφλῶν·

Καὶ ἐκπορεύοντες αὐτῇ ὁπὸ ἐρεχθῆκος
λάττει αὐτὰ ὄχλῳ πολλῷ· καὶ δὲ δύο τυφλοὶ
καθήμενοι παρὰ τῆν ὁδόν, καὶ ἑξῆς· ἕως μὲν καὶ
ἡ πόσις ἐλθὼς τῇ κατὰ τὸν τόπον αἰσθῆ, καὶ ἐκπο-
ρευόμενῳ ὁπὸ τῆς ἐρεχθῆκος τοῖς ἰσθῶς μὲν τῇ μαθη-
τῇ καλεσθέντων αὐτὰ ὄχλῳ πολλῷ, καὶ τυφλοὶ
δύο παρὰ τῆν ὁδόν καθεζόμενοι τῆς παρὰ ἐρε-
χθῆκος, ἀκέσαντες ὅτι ἰσθῶς παρερχέται τὸν
τόπον ἐκεῖνον, καὶ αὐτοὶ κελεύουσιν εἰσέλκεσθαι.
ἐλθόντων ἡμᾶς κινεῖσθαι δαδίδ, καὶ συμπεφω-
μένους τῶν ὄντων πεπεραγότες τὸ ἀναγεγραμ-
μένον ἠρπύκεναι, καὶ διὰ τὰς τυφλὰς ἀξιώσαντας
ἐλεσθῆναι σὰς οἱ ἰσθῶς πηφωνκίτω αὐτὰς, ἵνα
μη παύσωνται καὶ παρερχόμενοι αὐτὰς καλῇ.
ἀλλὰ καὶ ἐσπῶς, καὶ πυθάνοντες εἰσέλκεται αὐ-
τοῖς· πρὶν εἰλῆναι ποιῆσαι ὑμῖν, τῶν τε ἀξίωσιν
ἰδιωτεργῶν δὴ παριστάντες οἱ τυφλοὶ ἠρπύκετω-
σαν ἀπὸ ἐλῆναι ἵνα ἀνοιγῶσιν ὁπὸ τῆς ἰσθῶς οἱ ὀφ-
θαλμοὶ αὐτῶν. ὁ φιλαδελφὸς ἡμῶν καὶ συμ-
παθὲς πάντῃ σπλάγχνης ἐπιτοῖς τυφλοῖς,
σπλάγχνης δ' ὁμοῦ καὶ περὶ ἀποφάναι ἐκείνης
τὸ παλαιόμνημον τὸν ἕως ὀνόμασθαι ἐλθόν τῇ
ἰσθῶς, ὅτι ἡ το κεκαργίας εἰσκήναι· ἐλθόντων ἡ-
μᾶς κινεῖσθαι δαδίδ, καὶ πεπιδυκῶς ἐξῆλκεναι
ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ἀναμνησθῶ
αὐτῇ τῇ ὀφθαλμῶν, διώματιν διὰ τ' ἀφῆς ἰα-
κὴν ὅπως τοῖς ὀφθαλμοῖς πεποικίτω τὰς
τυφλὰς ἀναελπνῶν, καὶ κείνοι δι' χαλεπῶς ἡκολο-
θήκεσαν τῇ ἰσθῶς, καὶ πιδύσας πρὸς τῆς, καὶ γὰρ

A visibilia, sive Throni, sive Dominationes, sive Principatus, sive Potestates pretium redemptionis pro multis datus sit; et cuinam redemptionis pretium hæc divinitas data sit; an hosti captivos nos detinenti, donec redemptionis mercedem accepisset? et an ipse talis actantæ mercedis pro captivis recipiendæ capax fuerit? Nec ea veroidcirco à me dicuntur, quod animam Jesu despiciam, eamque deprimam ac extenuem; sed id contendens, animam quidem à toto Salvatore redemptionis pretium fuisse datam, quoad ejus fieri potuit; excellentiam autem illam & divinitatem pretium redemptionis dari neutiquam potuisse. Jesum itaque à Christo hodie non divido, sed multo magis idem esse Jesum Christum, ipsiusque animam agnosco, ac *Primogenitum omnis creature*; sed & corpus illius, quasi plus aliquid, si ita loqui fas est, unum illud totum esse, quod *adhaerens Domino unus spiritus est.* 1. Cor. 7. 17.

1. Cor. 7.
17.

De duobus cæcis.

C *Et egredientibus illis ab Jericho, secuta est Matth. 20.*
cum turba multa; Et ecce duo caeci sedentes 29, 30.
secus viam, & reliqua. Vera esto rerum,
 quæ hoc loco narratur, historia, & Hierichunte cum Discipulis exeuntem Jesum
 turba ingens secuta sit; & prope viam, qua
 Hierichunte exitur, sedentes caeci duo,
 cum illac transire Jesum inaudissent, cla-
 more sublato dixerint: *Domine, miserere* *Matth. 20.*
nostri, fili David, atque in iis quæ scripta
 sunt, vociferandis consenserint; & propter
 cæcos misericordiam implorantes restitans
 D Jesus eos vocaverit, ne transiens, & præter-
 grediens ipsos appellaret: sed & postquam
 restitit, eosque interrogaverit dicens:
Quid vultis ut vobis faciam? tum vero po- *Matth. 20.*
 stulatum suum jam clarius exponentes cæ- ^{32.}
 ci, aperiti à Jesu oculos suos velle se dicant:
 at homines amans, ac miseratione prose-
 quens, erga cæcos misericordia affectus
 Servator, & affectus, opinor, quod mi-
 sericordiam (ut ita dicam) Jesu implora-
 re maluerint, hoc est, clamantes dixerint:
Miserere nostri Domine, fili David, & cum
 fide aperiti oculos suos postularerint, con-
 tactis ipsorum oculis, virtute per con-
 tactum oculis immissa fanandi vi pol-
 lente, cæcis visum restituerit; ipsi vero
 accepti beneficii gratiam habentes Jesum
 secuti sunt: atque id aliquis persuasum ha-
 bens, nec non & illud tenens: *Si non* *Matth. 6. 9.*
credideritis, non intelligetis, propterea
 quod crediderit, pro fidei suæ rata parte

Isaia 6, 9

intel-

ἡμῶν ὡς τὴν ὁδὸν, ἀκέσαντες ὅτι ἰησοῦς
 ἀκούσας ἐκείνων λέγοντες. ἐλθέσθον ἡμᾶς κύριε
 υἱὸς δαβὶδ. καὶ παύσας ἐν ταῖς τῶν, καὶ ἰδὼς
 δύο τυφλοὺς, εἰ μὴ δέξιν ὡς ἐχὺ τὸ ἰδῆν. εἶπε
 ἐν δεικνύει τὸ λόγῳ τὰς δύο τυφλὰς ὡς ἀκο-
 λουθεῖν διωάμεθα, καὶ βλέπειν αὐτὰς, φησο-
 μὲν ὅτι ἰσραὴλ ἐκείνοις ὡς τῆς ἰησοῦς ἐπὶ τῇ
 μίας τυφλοὺς ἦσαν. πλὴν καθεζόμενοι ὡς
 τὴν ὁδὸν, τῶν ἐν νόμῳ καὶ προφῆταις ποιεῖται
 διατεταγμένως. τυφλοὶ μὲν * τὸ μὴ βλέπειν αὐ-
 τοὺς ὡς τῆς ἰησοῦς εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐπὶ τῇ
 τῶν ἐν νόμῳ καὶ τοῖς προφῆταις ἀληθὴ λόγον.
 κεκαρτερῶτες ὅτι. ἐλθέσθον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβὶδ
 ὡς τὸ * συναμαρτύνει αὐτῶν μὴ βλέπόντων
 ἰσραὴλ καὶ γραμμάτων, καὶ βελουμένων ἀνα-
 τρέψαν καὶ ἰδὲν τὴν ἐν αὐτοῖς δόξαν. ὡς ἐπὶ δὲ
 τυφλοὶ καὶ μὴ ἐν μέγα ὡς ἰησοῦς φησὶ τὰς
 μύρου, ἀλλὰ τὸ καὶ σάρκα αὐτῆς μόνον νοῶντες,
 καλεῖται τὸν γενόμενον ἐκ σπέρματος δαβὶδ καὶ
 σάρκα, ἐπὶ μὴ ἐν τῶν πλάνων συνίστα, ἵον
 δαβὶδ καὶ πᾶσα αὐτῶν ἡ δοκῆσα διὰ τὴν θεοσε-
 βειαν μεταφορῶν, ὡς ἐν πλάνῳ ἡ δὲ λέγειν περὶ
 ὡς σωτῆρος ὅτι ἡ υἱὸς τοῦ δαβὶδ. ἐὰν ὡς λέγω δύο
 τυφλὰς, τὸ ὡς τῆς ἰησοῦς εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν
 ἐπὶ τῇ μίας ἰσραὴλ καὶ ἰδὲν, ἀναγε σάλιν ἐπὶ
 τὰς βασιλείας, καὶ κατανόησον καὶ τὰς χεῖρας βο-
 ῶσα διαιρέμενον τὸν λαὸν ἰσραὴλ καὶ ἰδὲν. καὶ
 ἐξῆς ὅρα τὰς προφῆτας, ὅτε μὲν τὸ ἰσραὴλ, ὅτε
 ἐπὶ ἰδὲν προφῆτὰς ὡς τῶν, ὅτε ὡς αὐμο-
 τέρως. ἰδὲν μὲν ἐν πῶς ἐκατέρω προφῆτῶν
 ὡς τῶν ἀντιθέτων τῇ ἀναγνωστῇ τῇ προφῆτῃ.
 αὐτῶν ἰσραὴλ καὶ ἰδὲν, ἵνα καὶ ὡς ἐπὶ παρ-
 οῦς καὶ ἰδὲν, ὡς τῶν διαθήκῃ ἡν ἐποίησεν
 ὁ θεὸς τοῖς πατέράν ἐκ πορφυροῦς ἐκ γῆς ἀγ-
 γλίας καὶ τυφλοὺς ὄντες, ὁ ἰσραὴλ, ὡς ἐπὶ πολ-
 λαὶς διὰ τὸ δῶκα μὲν ἀνὴρ διασελλόμενος αὐτὸν
 ὡς τὸν καὶ σάρκα ἰσραὴλ. καὶ ἰδὲν ὁμοίως, ἀ-
 κέσαντες ὅτι ἰησοῦς παρὰ γὰρ ἐκείνων. ἀκέσαν-
 τες, ὅτι, ὅτι γὰρ οἱ μὲν τῇ κηρυσσόντων τῶν ὡς τῆς
 ἰησοῦς ἐπὶ τῇ μίας, καὶ ὅτι παρὰ γὰρ τὴν παρελθού-
 σον μὲν ἰσραὴλ, ἐπὶ τῇ μὲν αὐτῇ, ἐξελθού-
 σον μὲν ὡς ἀπ' αὐτῆς, διὰ τὸ ἐπὶ μὴ παρέλθῃ
 αὐτὰς μὴ ἐλεηθῆναι. διὸ κεκαρτέρωσι ὡς αὐτὸν
 λέγοντες. ἐλθέσθον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβὶδ. διερε-
 τῇ ὡς σωτῆρ ἐκ παρὰ γὰρ, ἀλλ' ἵνα ὡς αὐτοῦ
 αὐτῶν μὴ ὡς ἀρρήτῃ ἡ διεργασία, καὶ παρὰ γὰρ
 ἀλλ' ὡς διὰ πηγῆς ἐσώσης ἐγγένῃ τοῖς διεργε-
 τεύμενοις, εἰς ἐν ὅτι ἰησοῦς καὶ πληθεῖς διὰ τῇ κρῶ-

A *viam, audiverunt, quia Iesus transiret, & cla-* Matth. 20.
maverunt dicentes; Domine, miserere nostri, fili 30.

David. Hic vero animadvertite, an in hisce
 verbis: *Et ecce duo cæci*, monstrationem ali-
 quam vox, *Ecce*, contineat. Quod si duos
 ergo cæcos indicantem Scripturam asse-
 qui, in eosque oculos intendere possumus,
 dicemus, Israël & Judæos ante Christi
 adventum cæcos fuisse; verum *sedentes se-*
cus viam, quod in Lege ac Prophetis com-
 morarentur; cæcos quidem, quod ante
 Christi in ipsorum animas adventum veros
 & legitimos in Lege ac Prophetis compre-
 henfos sensus minime intuerentur: id au-
 tem vociferatos: *Miserere nostri, Fili David*,
 quod Scripturarum sensum, nequaquam
 callere sibi conscirent; visum autem recu-
 perare velle, & contenta in Scripturis do-
 gimata cognoscere. At velut cæci, nec
 dum magni quippiam de Jesu sentientes,
 sed quod in eo carneum erat id unum cogi-
 tantes, Filium David qui ex semine David
 secundum carnem prognatus erat, appel-
 lant, quoniam nihil amplius mente capie-
 bant; omnisque eorum clamor, quem præ-

C *pietate tollere visi sunt, nihil aliud de Ser-*
vatore proferre sciebat, quam ipsum esse
Filium David. Quod si duos cæcos, Isra-
 èlem esse & Judam pronuntio, antequam
 ad eorum animam Iesus accessisset, ad Li-
 bros Regum mentem attolle, & populum
 Israël & Iudæ Roboami temporibus di-
 visum cogita; tum deinde ad Prophetas
 attende, qui Israël aliquando, aliquando
 Iudæ, utrisque vero simul aliquando vati-
 cinantur. Quod si Prophetas evolvere tibi
 libuerit, quo pacto utrique seorsum vatici-
 nati sint, compertum habebis; Israël autem

D *simul & Iudæ, quando futurum pollicetur*
Deus ut per Iesum consummet super domum Jer. 31. 31.
Iuda Testamentum novum: non secundum Te- 32.
stamentum quod fecit Deus Patribus, de terra Hebr. 8. 8.
Ægypti exeuntibus. Et cum cæci essent,

Israel, de quo multa à nobis dicta sunt, cum
 ab Israël carnali eum distingueremus; at-
 que itidem Iudæ, postquam *Audierunt*,
 quia *Iesus transiret, clamaverunt*: postquam
 audierunt, inquit, ab iis opinor qui an-
 nuntiabant ea quæ ad Iesu adventum per-
 tinent, ipsumque Hierichunte quæ ipsa
 transitura est transire, in hanc quidem per-
 egre advenientem, at inde exiturum, ve-
 rentur, ne se misericordiam nequaquam
 consecutos prætergrediat; ideo eum
 in clamaverunt dicentes: *Miserere nostri*,
Domine, Fili David. Beneficus autem
 Servator non præterit, sed restitit, ut
 stante eo beneficium nequiquam dilabatur
 ac prætereat, sed tanquam de fonte certo
 ac perpetuo in eos derivetur, qui bene-
 ficio afficiuntur. Stans ergo Iesus, eorum-
 que clamore ac postulatione commotus,

Hhh

ipsos

δὰ τῆς ἀφῆς ἀναδελφεῶν ἰησοῦ. ταῦτα μὲν κα-
τὰ τὸν ματθαῖον. ἐπεὶ δὲ ὁ ματθαῖος κα-
τὰ πᾶσιν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἰσορίαν ἐκπύθει. κα-
τὰ δὲ πᾶσιν ἐτέραν παρὰ πλῆθος, ἀξίον γε καὶ τὰ
τέτων ἰδεῖν. ἐπεὶ ὅτι γε κατανοήσαντες τὴν κατὰ
τὸν μαρκον, ὅπως ἀναγράφονται κατὰ τὸν
τόπον. Ἐρχεται εἰς ἱερὴχὸν, καὶ ἐκπαροδομένης
αὐτοῦ κείθεν, ἐκ τῆς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὁ χλὴς ἰκα-
νός, ἰδὲ ὁ υἱὸς πιαύς, βαρπημαῖον τυφλός, ἐκ τῆς
ἐξῆς, ἑως δὲ καὶ ἡ κολλᾶται αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ. ὁ μὲν
ἐν τῇ ἰσορίᾳ ψυλὴν παρὰ αὐτῷ, ἐκ μὴ βελό-
μῳ δαφωρῶν τὰς ἀσθενείας, ἐξ ἑξ' ἀ-
μα. ἰδόντες τὸν κατὰ τὸν ματθαῖον, ἐκ τὸν μαρ-
κον, ἀλλὰ πᾶσι μὲν ἐπιδημία τῇ ἐν ἱερὴχὸν γε-
γονέναι τὰ κατὰ τὰς ἀναδελφείωντας δύο τυ-
φλούς, ἐτέραν δὲ τὰ κατὰ τὸν ἑνα τῶν υἱῶν ἡμαίς,
βαρπημαῖον. ἐκ τῆς αὐτῆς κατὰ τὸν λευκᾶν. ἑτέρ-
ῳ ἀντιθέτως πιστοῦ μὲν ἀναγεγράφθαι, σωε-
γῆται. ἐκ δὲ ἄλλης πινύματος, τὰ ἀσθενεία, ἐκ
μὴ ἐσφαλῆσαν ἐν τῇ ἀπομνημονεύσει οἱ γρα-
ψάτες αὐτά, δηλονότι περὶ μὴ δύνατον ἐν μᾶ-
κῳ τῇ αὐτῇ ἐπιδημία ἀληθὲς εἶναι δύο τυφλούς
τεσσεραπύλους ἢ ἑνα, ἐτέραν μὲν τῶν ἐκδημῶν δε-
δῶκεν ὡς ἑκατὶς, ἐτέραν δὲ ὡς ἑκατὶς, ὅτι καὶ
ἡ ἀλλή ὡς ἑκατὶς, ὡς τῷ ἐπισήσαντι ἐκ
τῶν τῶν λοιπῶν διαφορᾶς ἐστὶ καὶ τῶν τεταρ-
τηκῶν διαφορᾶς. καὶ εἰς τὸν θάυμαστον ἐπι-
σημῶντά πᾶσι τῶν ἐν ἱερὴχὸν τῶν παρ' ἑτέρων
τεσσεραπύλων, διὰ τὴν λέξεως, καὶ τῆς ὁμοίως ἀξιώ-
σεως, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τόπῳ βεβελησῶν τεσσεραπύ-
λων, ἑποῖται ἂν πᾶσι ἑγὼ, ἐκ αὐτῶν ἐστὶ κατὰ
τὸν λευκᾶν τυφλός τεσσεραπύλος. ὁ μὲν τοιγε-
νὸν τῶν τῶν (τῶν) βαρπημαῖον διήγησαν φησὶ,
ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν περὶ αὐτὰ διαφορᾶς λέξεσι πα-
ράσταται. δύο μὲν γὰρ τυφλοὶ εἰσιν, ὡς ἀποδείξαι
ἰσχυρὰ καὶ ἰσάδας. εἰς δὲ ὁ ὅλων τῶν λαῶν, ὅτε
εἰς δὴ καὶ τεσσεραπύλων τυφλός. ὁ χλὴς ἐν
ἱκανῶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν συνεκπαροδομένης ἀπὸ τῶν
κοσμητικῶν τῶν ἰησοῦ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἰσχυ-
ρῶν πλεῖμα παρὰ τὴν ὁδὸν κατεζόμενον,
ἐκ πεπορευμένων νοήμασι καὶ ἐπαγῆντα εἰς τὴν
χρῆσαν τῶν ψυχῶν, ἀνέσαν ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζαρενός. E
ἐπὶ ἑρχεται μετὰ βοῶν, ἀξίον τὸν σωτήρα, ὡς υἱὸν
δαδιδέξαι αὐτῶν ὡς πατέρα. καὶ ἐπὶ ἰδὲ τῶν
ἀπὸ ἰσχυρῶν πιστῶν ὁντων εἰς τὸν ἰησοῦν τῶν πα-
τῶν ὡς πατέρα, ὅτε μὲν ἐκ μαρίας καὶ ἰω-
σηφοῦ υἱὸν αὐτῶν εἶναι, ὅτε καὶ ἐκ μαρίας μὲν
μῶν καὶ ἰωσήφ πινύματος, ἐκ μὴν καὶ μὴ τῆς
πατρὸς τεσσεραπύλων, ὅτι πᾶσι ἐστὶ ὁ τυφλός

per Jesu contactum vident. Atque hæc
quidem juxta Matthæum. Verum quo-
niam Marcus & Lucas eandem quidem ex
aliquorum sententia historiam narrant;
at ex aliorum opinione confimilem alte-
ram, quænam ab iis proponantur perpen-
dere operæ pretium est. Ac primo qui-
dem loco ea discutienda veniunt quæ apud
Marcum continentur, à quo res ad hunc
locum pertinentes his verbis conscriptæ
sunt: *Et venit Iericho, & inde eo proficien-* *Marc. 10.*
te, & Discipulis ejus, & plurima multitu- *46 & seq.*
dine, ecce filius Timæi Bartimæus cæcus, &
reliqua, usque ad id: Et sequebatur eum in
via. Qui ergo nudam sequitur historiam,
nec invicem discrepare Evangelistas fate-
tur, non eodem tempore contigisse dicet
quæ apud Matthæum, quæque apud
Marcum traduntur; sed in aliqua in Hie-
richunte peregrinatione visum cæcos
duos recepisse; in altera autem solum
hunc Timæi filium Bartimæum; & in
alia quæ apud Lucam habentur accidisse.
Nam si operam suam conferente Spiritu
Sancto accurate conscripta esse Evangelia
credimus; & in iis commemorandis rebus
capitulum non sunt eorum Scriptores, quando-
quidem verum esse non potest in una ea-
demque peregrinatione duos cæcos vel
unum fuisse sanatos, aliam quidem à
Matthæo peregrinationem descriptam esse
liquet, alteram autem à Marco, & aliam
rursum à Luca, quemadmodum poterit
confidenter affirmare qui differentiam u-
nius à reliquis observaverit. Nec mirum
sane si eorum qui Hierichunte fuerunt,
prioris quis adnotata sanatione; ex verbis,
& ex simili precatone, in eodem quoque
sanatos eo fuisse loco contendat. Sicut autem
dixerit quispiam, alium quoque cum esse cæ-
cum qui juxta Lucam sanatus est. At qui *Luc. 18. 35.*
profundiorum horum interpretationem ri- *& seq.*
mabitur, unam eandemque rem diversis
verbis declarari pronuntiabit; duo siqui-
dem cæci sunt Israel & Judas, ita ut à nobis
proditum est; unus est autem ex universis
illis conflatus populus, quando unicus sani-
tati restitutus cæcus exhibetur. Ingenti
ergo è Gentibus multitudine, una cum
Jesu, ipsiusque Discipulis è rebus munda-
nis exeunte, Israeliticæ quædam secus
viam sedentes reliquæ, cogitationum
inopes, & animæ necessaria mendican-
tes, cum Jesum Nazarenum esse audif-
sent, magna voce clamantes, & Serva-
toris, tanquam filii David, misericordiam
implorantes accedunt: & postquam Iu-
dæorum in Iesum credentium fidem de
Servatore perspexeris, qui nonnunquam eum
è Maria & Iosepho natum, aliquando è Ma-
ria sola & Spiritu Sancto, at neutiquam
cum Theologica ipsius cognitione existi-

βαρμυαῖ, δηλαδὴ, ἅπανα ἀπέβαλεν ὁ τυ-
φλὸς ἀκέσας, θάραξ, ἐγενεαι, φωνή σε. καὶ
ἀποβαλὼν τὰ τῆς ἐπαπείσεως καλύμματα, καὶ
ἀνέβη, ἀνέβη, καὶ ἦλθεν, ἵνα ἔλθῃ
πρὸς τὸν ἰησοῦν. καὶ τυχὼν τῆς παρ' αὐτοῦ δο-
κίμης εἰρημνίας πρὸς τὴν ἀξίωσιν, τῆς πῆ-
λεις πῆλσι; ὁ αὐτὸς εἶπε μέγαν ὄνα φωνὴν τῆς.
ἡ δα εἰδὼς ἐλθὼν με. μετ' ὃν γὰρ ὁπινύονται ὁ,
ἡ δα εἰδὼς, πρὸς λέγοντι, ῥα βούλῃ, καὶ τ' εἶδος ὁ
ἐλθὼς ἀναστὰς διὰ ὁ, ἵνα ἀναβλέψω. καὶ
ὁ ῥα γὰρ διὰ μὲν ὁ. ἡ δα εἰδὼς ἐλθὼν με, καὶ
διδοῦναι τὴν ἀρετήν, ἐπὶ ὅτι τ' ἰμάτιον τῆς
ἐπαπείσεως ἀνέκειτο, ἐπὶ ὅτι ἐκείθεν τοῦ
τῶν ὁδῶν ἐπαυτ' διὰ ὁ τ'. ῥα βούλῃ ἵνα ἀνα-
βλέψω, εἶπεν αὐτῷ. ὑπάγε, ἡ πῆλεις σε σέσωκέ-
σε. καὶ ὁ μὲν ῥα γὰρ εἶπεν αὐτῷ, ὑπάγε, ὁ δὲ
ἀπεπείσθη, ἀλλὰ ἠκολούθει τῷ ἰησοῦ ἐν τῇ
ὁδῷ, ἐπὶ ὁδοῦ δὲ εἰς ἡρώδην. ἰδοὺ μὲν ὁ καὶ τ' ὁ
λακὰς ἔτις ἔχον. ἐγγύς τοῦ ἐν τῷ ἐγγίσει αὐ-
τὸν εἰς ἡρώδην, καὶ τυφλὸς πρὸς ἐκείνῳ τῷ
ὁδῷ ἐπαυτ', καὶ αὐτὸς, ὡς ὁ. ὁ πᾶς ὁ λαὸς
ἰδὼν ἐδωκεν αἶνον τῷ θεῷ. καὶ τότε ὁ τῷ κοί-
νῳ πρὸς τὰς λαοὺς ἡδὴ τῆς καὶ τ' φανέν ἡμῖν
διηγήσεως τετυχεῖν ὅτι ἐπὶ ἀναλήφοντες.
ὁ δὲ καὶ καὶ, καὶ ἰδὼν καὶ τ' διωκτὸν ἡμῖν ἀνα-
στήσει. ὁ πρὸς τὸν γὰρ ἀναστήσει ὅτι ματθαῖος
μὲν καὶ μαρκῶς ὁ κληρονομήσει καὶ τῷ ματθα-
ῖῳ τῷ ἰησοῦ δὲ τῆς ἱερχῶ ἀνεγράψαν γενόμε-
νοι αὐτὸς τὰς τυφλὰς, ἡ τὸν τυφλόν. ὁ δὲ λακὰς
φονῇ. ἐγγύς τοῦ ἐν τῷ ἐγγίσει αὐτὸν εἰς ἡρώδην.
ὁ καὶ τῷ τὸν λακὰν εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἡ-
ρώδην, καὶ ἐγγύς αὐτῆς ἡρώδης ὁπτελεῖ τὴν
κατὰ τὸν τυφλὸν ὁκονομίαν. ὁ εἶποι πρὸς αὐτὸν
τὸν τυφλόν, ὅτι πρὸς τὸν ἐστὶ τ' λακὰς, δό-
τερον ὁ τ' ὁ μαρκῶς, ὁ τρίτον τ' ὁ ματθαῖος.
πρὸς τὸν γὰρ δὲ ἐγγίσει τῇ ἱερχῷ, αὐτὰ εἰσελ-
θεῖν αὐτὴν, καὶ κληρονομήσει αὐτῆς. ἀ-
νεγράψαν τὸν μὲν λακὰς τ'. ἐγγύς τοῦ ἐν τῷ
ἐγγίσει αὐτὸν εἰς ἡρώδην. ὁ δὲ μαρκῶς. καὶ ἐ-
γγύς τῆς ἱερχῶ, καὶ κληρονομήσει αὐτῆς ἐκείθεν.
ὁ δὲ ματθαῖος ἔτε τ' ἐγγίσει τῇ ἱερχῷ ἀνε-
γράψαν, ἐπὶ ὅτι ἐρχεται εἰς ἡρώδην, ἀλλὰ μόνον
ὅτι κληρονομήσει αὐτῶν δὲ τῆς ἱερχῶ, ἡ κλη-
θήσει αὐτῶν ὁχλὸς πολλὸς. διώκεται οὖν τ' μὲν
κατὰ λακὰν ἐγγίσει τῇ ἱερχῷ πεποινηκεναι. ὁ
κατὰ μαρκῶν, ἐλθὼν εἰς ἡρώδην. τὸ δὲ κατὰ
ματθαῖον, κληρονομήσει αὐτῆς. ὁ δὲ ὅτι ὁ καὶ τῶν
λακὰν τυφλὸς ἀκέσας ὁχλὸς διὰ
πορομένης, ὁ δὲ ἡρώδης ἰησοῦς, ἐπὶ αὐτῶν ἐπὶ αὐτῶν.
ὁ δὲ κατὰ τὸν μαρκῶν ἀκέσας ὅτι ἰησοῦς ὁ
ἰησοῦς

A Bartimæus, significantur: quæ quidem pro-
jecit cæcus, quum hæc audisset: Bono animo
esurge, vocat te; & abjectis mendicatis
tegminibus & indumentis exiit, & surre-
xit, ut ad Jesum accederet; & quum re-
sponsum precationi suæ datam fuisset
consecutus, hanc scilicet: Quid vis, faciam? Marc. 10.
majora quidem iis: Fili David miserere mei,
prolocutus est: majora enim eo, Fili David,
animo commentus est qui ait, Rabboni, &
gratiæ ac beneficii formam proposuit di-
cens: Visum recipiam. Nec vero propter
illud: Fili David miserere mei, beneficium
confert Solpicator, neque cum mendicita-
tis pallio indutus erat, neque cum secus
viam stipem rogans sedebat; sed propter il-
lud: Rabboni, ut videam, dixit ei: Vade, fides
tuæ saluum fecit: & ait quidem ei Serva-
tor, Vade; at ille eo mandato melius quid e-
git, non enim abiit, sed Jesum in itinere fe-
cutus est, statim atque visum recepit. Quin
& illud, ita ut narratur à Luca, conside-
mus: sic illud se habet: Factum est autem
quum appropinquaret Iericho, cæcus quidam se-
debat secus viam mendicans, & cætera, usque
ad id: Et omnis plebs ut vidit, dedit laudem
Deo. Ac ea quidem quæ cum aliis ei com-
munia sunt, quoniam prout nobis visum fuit
explicavimus, iterum non repetemus; quæ
autem ad rem pertinent, & illius propria
sunt, pro virili exponemus. Id primum ob-
serva, scripsisse Matthæum & Marcum, cæ-
ci, cæcorumve historiam contigisse, cum
Discipulis comitatus Hierichunte Jesus e-
xiret; Lucas autem ait: Factum est autem
quum appropinquaret Iericho. Juxta Lucam
ergo Hierichuntem ingressurus, postquam
ad eam propius accessit, cæci sanationem
Administravit. Et juxta mysticum sane
sensum dixerit aliquis prius esse quod ait
Lucas, secundum quod Marcus, tertium
quod Matthæus: primum enim ad Hieri-
chuntem accedendum est, & eam postmo-
dum ingrediendum, ac ea demum exeun-
dum. Id itaque dixit Lucas: Factum est quum
appropinquaret Iericho; Marcus autem: Et
venit Iericho, & proficiente eo inde; Mat-
thæus vero neque appropinquare scripsit
Iericho, neque venire Iericho, sed solum E-
gredientibus illis ab Iericho, secutam esse eum
turbam multam. Quod ergo à Luca con-
scriptum est, quum Hierichuntem ac-
cederet, fecisse potest; quod autem à
Marco, quum venisset Hierichuntem;
quod vero à Matthæo, quum eam excessis-
set. Vides autem eæcum de quo agit Lu-
cas, quum audiret turbam pratercurrentem, non
autem Jesum, interrogasse quid hoc esset; at
is de quo Marcus; Quum audisset, quia
Iesus

iudo, & pax ex Gentibus, & dominabitur a-
quis usque ad mare, & fluminibus, qua per ter-
ra ostia exeunt. Et tu in sanguine testamenti
emissi vinctos tuos de lacu qui non habet a-
quam. Sedebitis in munitione vincti congre-
gationis, & pro una die incolatus tui duplicia
reddam tibi: ac ne nostra longius excurrat
oratio, hoc vaticinium cum Evangelica hi-
storia contendere volenti, quæcunque hoc
loco continentur disquirenda relinqua-
mus. Prophetiam autem à Matthæo, at-
que itidem à Johanne non iisdem verbis
fuisse expositam, sicut alias, observavimus:

Matth. 21. non enim idem est: Gaude vehementer filia

Sion, ac: Dicite filie Sion. Sed quæ post il-
la: Ecce Rex tuus venit tibi, ante, mansuetus,
infersa sunt, ea scilicet, iustus & servans ipse,
à Matthæo prætermissa sunt; præterea pro
eo: Et ascendens super asinam, & pullum fi-
lium subjugalis, sicut habetur, & pullum juve-
nem, vel ut quidam scribunt, pullum subju-
galis. Johannes vero pro eo: ascendens super

subjugalem, posuit: sedens venit super pullum
asine; qui quidem scientia hic opus esse si-
gnificans subnectit: Hac autem non cogno-
verunt Discipuli ejus prius. At quædaverit
aliquis, quomodo filia Sion vehementer
gaudendum, & filia Jerusalem prædican-
dum cum ratione edicit Prophetæ, propter
ascendentem super subjugem, & pullum ju-
venem, quum paulo post fleverit videns Je-
rusalem quæ occidit Prophetas, & cætera.

Luc 13. 34. Animadvertite autem an Sion quæ nunc di-
citur ejus filia qui ipsam gaudere jubet, &
Jerusalem rursum ejus filia qui mandat ipsi
ut prædicet, cælestia ipsa esse dicere queas,
de quibus in Epistola ad Ebræos scriptum

Hebr. 12. illud est: Sed accessistis ad Sion montem, & ci-
vitatem Dei viventis, Jerusalem cælestem, &
multorum millium Angelorum frequentiam:

Gal. 4. 16. in Epistola autem ad Galatas: Illa autem quæ
superius est Jerusalem, libera est, quæ est mater
nostra. Vide enim, annon hæc Servatoris
symbola sint, per Discipulos jumenta sua
vinculis exsolventis: eos videlicet qui tunc
de populo hoc, quique è Gentibus fidem
professi sunt: peccatis enim adstricta erat
& alligata antiqua Synagoga; alligatus
quoque erat una cum ea pullus, populus
nimirum è Gentibus novissime conflatus,
& utrumque qua ad supernam Hierosoly-
mam ascensus patet cum accederet Sospita-
tor, à Discipulis præcepta tradentibus
solvi iussit, dato iis per hæc verba Spiritu
Sancto: Accipite Spiritum Sanctum: quo-
rum remiseritis peccata, remittuntur eis, &

Joh. 20. 22. quorum retinueritis, retenta sunt. Et perpe-
tuo quidem Discipuli, quos idoneos fecit

23.

2. Cor 3. 6.

δασκόντων λυθῆναι, δὲς αὐτοῖς τὸ ἅγιον πνεῦμα, καὶ εἰπὼν. λαβετε πνεῦμα ἁγίον.
καὶ πνῶν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίεν) αὐτοῖς. ἀντιῶν κρατῆς, κεκρατῆται. καὶ αἱ μα-

Α εἰρήνη δὲ ἐν ὧν, καὶ κατὰ ῥῆμα ὑδάτων εἰς θα-
λάσσης, καὶ ποταμῶν δι' ἐκβολὰς γῆς. καὶ οὐκ ἐν
ἀμαρπ διαθήκης δὲ ἀπέσειλας δέσμους σε ἐκ
λαχῆς οὐκ ἔχοντ) ὕδωρ. καὶ ἡ σῶσις ἐν ὁρ-
μήματι δέσμοι τῆς συναγωγῆς, καὶ αὐτὴ μῆς
ἡμέρας παροικίας σε διπλὰ ἀνταποδώσω σοι.
καὶ ἵνα μὴ μνησθῶν τὸν λόγον ἐπιπλήσω,
καταλίπωμ) τὰ βελούμ) συγκείμεν) τῶν
προφητῶν τῇ κτ) διαλέκτῳ ἰσραὴλ, ὅλα
τὰ κτ) τὰς τόπας δὲ ἔχοντα, ὡς περ ἐπ' ἄλλων,
ὅτι μὴ αὐταῖς λέξασιν ὁ ματθαῖος, καὶ ὁ ἰω-
άννης δὲ ἐθεντο τὸ προφητικόν, ἐν γὰρ ταῦν τ).
χαῖρε σφόδρα θυγάτηρ σιών, τὰ ἀπατετῇ
θυγάτηρ σιών. ὅλα μὲν τό. ἰδὸν βασιλέως
σε ἐρχεται) σοι, προτεταγμένα τὰ, περὶ αὐτοῦ
δὲ ἐθεντο ὁ ματθαῖος, ὅπως ἔχοντα. διὰ τὸ
σῶζω αὐτός. ἐπ' αὐτῇ τ). καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνος ἐπὶ
ὄνον, καὶ πᾶλον ὑἱὸν ὑποζυγίης, καὶ πᾶλον νέον, ὃ
ὡς ἐν πίστι, πᾶλον ὑποζυγίης. ὃ ὁ ἰωάννης ἀπὸ τῆς
ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζυγίου, πεποιήκει. καὶ τῶν
ἐρχεται) ἐπὶ πᾶλον ὄνον, ὅς τις ἐμφανῶν
ἐπ' γνώσεως δέται) κατὰ τὸν τόπον, ἐπὶ ὅσον
τ). ταῦτα δὲ ὅσα ἐγνωσθῶσι μαθηταῖς τῶν
προφῆτων. ζητήσαι δὲ ὁ πῶς πᾶς διδάσκει
προσέτασται κατὰ τὸν προφήτην χαῖρε σφ-
δρα θυγάτηρ σιών, καὶ κηρύσσειν θυγάτηρ ἰε-
ροσαλήμ, διὰ τὸν ἐπιβεβηκὼτα ἐπὶ ὑποζυγίου, ἐ
πᾶλον νέον, ὅτε μὲν βραχὺ ἰδὼν τῶν ἱεροσαλι-
τικῶν ἡ δόκτειναι) τὰς προφῆτας, καὶ τῶν
δὲ ἐξ ἡς. προσέχουσιν εἰς δι' αἰσῶν αἰῶν νῦν δὲ ἡ
ἐκ μὲν θυγατέρας τῆς προσέτασται) αὐτῇ χα-
ρίειν, καὶ ἱεροσαλήμ πάλιν θυγάτηρ τῆς
κηρύσσειν αὐτῇ κελδοντ), εἰπὼν τὰ ἐπερῶντα,
ὡς ἐν ἐν μὲν τῇ πρὸς ἱεροσολίμους γένεσται) τ).
ἀλλὰ πρὸς ἐκκλησίαν τῶν ὁρίων καὶ πόλιν τῶν
ζώντ), ἱεροσαλήμ ἐπερῶνται, καὶ μεμῶσται
ἀγέλων πανηγύρεαι. ἐν δὲ τῇ πρὸς γαλατάς,
ἡ δὲ αὐτὴ ἱεροσαλήμ ἐκδιδῶται, ἡ πᾶς ἐπὶ μὲν
τῆς ἡμῶν. μήποτε γὰρ συμβοῦντα ἐπὶ ταῦτα τ).
Ε ὡς τῆς λύσαντ) τῶν δεσμῶν διὰ τῶν μα-
θητῶν τὰ ἰδία ὀχήματα, τὰς δὲ διὰ τῶν λαῶν π-
ερίσταντας κείναι) τότε, καὶ τὰς διὰ τῶν ἐθνῶν. δι-
δερμῆν γὰρ αἱ ἁμαρτίας ἦν ἡ πότε συναγωγῆς
δεδεμῶν) δὲ καὶ ὁ πᾶς μὲν ἐκείνης, ὁ ἐν-
ερῶν γὰρ μὲν) νέ) διὰ τῶν ἐθνῶν λαός, καὶ τὰς
ἀμφοτέρους ἐγγίγων τῇ ἐκ τῶν αὐτῶν ἱεροσαλήμ
ἀνὸς ὁ σωτὴρ ἐκείλυσεν τῶν μαθητῶν δι-

οἱ μαθηταί, ἐς ἡμέρας διακόνες καὶ τῆς διαθή-
κης, ἐργάματα, ἀλλὰ πιδύματος, λύοντες
τὴν δεδεμμένην ὄνον, καὶ τὸν πῶλον, ἀγχοι τοῦ
τοῦ ἰστοῦ βελόμηνον ὀχήματι χεῖρα τοῖς
τοῦ ἰστοῦ ἀνδράσι μαθητὰς λελυμένοις ἀπὸ τῆς
πάλης δεσμῶν. καὶ πέπει γὰρ ἦν ὁ δεδε-
μμένος ἐχθρὸν, φιλανθρωπος γὰρ ἔστιν, τῆς δεδεμέ-
νης ὄντος, καὶ τὴν μετ' αὐτῆς δεδεμμένην πῶλον.
ἤτοι αὐτῶν ἐχθρὸν, ἵνα αὐτοῖς ἀπαυσιχθῇ
ἀναπαύσῃ μάλλον, ἢ τῆς ἀναπαύσεως, τῆς οἱ
ἀπαυσιχθῇ. ἀλλὰ ζητήσατε, πῶς ὁ λόγος τῆς
ἐξῆς ἀκολουθίας ἐστὶ τοῖς ἀποδεδομένοις, ὥτως
ἐργάζων. διδόντες δὲ διδοσέμεν αὐτοῖς, ἢ καὶ δι-
δόντες αὐτοὺς διδοσέμεν πάλιν ὡς. λύσεις δὲ τὸ
ἐπιπορευμένον, ζητήσατε τὴν διδοσέμεν, ἢ τὴν κατὰ
τὸν ματθαῖον ὄνον, ἢ τὴν κατὰ τὸν μαρκον πῶλον.
ὅτι καὶ κατὰ τὸν μαρκον ἦν τὸ δεδεμμένον, ἀλλ' ἢ
ὁ κύριος ἐκείνος ἰσχυρὸς καὶ ἐξέπαυσατο,
ὁ μὲν αὖτε ἀνὰ πλεονεξίαν ἐμελλε τὸ λεγόντων πρὸς
αὐτοὺς πῶλον; ἢ ὁ πωλὸς ὁ φασκόντων
ὄνον. ὡς καὶ κατὰ τὸν μαρκον αὐτὸς εἶπεν ὁ σω-
τήρ. καὶ ἐὰν πρὸς ὑμῖν εἴπη, ἐξείτε ὅτι ὁ κύριος
αὐτῶν χεῖρα ἐχθρὸν, ἢ ἐάν τις ὑμῖν εἴπη, τί λύετε
τὸν πῶλον; εἶπατε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χεῖρα ἐ-
χθρὸν. καὶ κατὰ τὸν μαρκον δὲ. ἐάν τις, φησὶν, ὑμᾶς
ἐρωτᾷ, διατί λύετε; ἔτω ἐξείτε, ὅτι ὁ κύριος
αὐτῶν χεῖρα ἐχθρὸν. καὶ ζητήσατε εἰ μὴ τὴν ἱερεσ-
λημ, καὶ τὸ ἐπὶ δεδεμμένον τῆς οἱ τῆς τῶν
πῶλον, διδοσέμεν τις ἀπὸ τῆς ἐργον ἀναγκῆς
τὸν τόπον γινέσθαι ἐμελλεν ἵνα ἡ ποιήσωσιν ἡ ὄνος
καὶ ὁ πῶλος ἐργον κατὰ τὸν πωλὸν, ἐμφαι-
νούμενον μὲν, ἐπεὶ ὡς δὲ δεδεμμένον ἐννοῖαν
τῆς οἱ λαμβάνω ἐπισήσας τὴν τάξιν τὴν ἐν τῷ
κατὰ ματθαῖον μακαρισμῷ, ἐν οἷς μὴ τὸ
μακαριοὶ οἱ πτωχοὶ τῷ πιδύματι, ὅτι αὐτὸ ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν ἐξῆς, ἐξῆς γὰρ ἀπὸ τῶν μα-
καριοὶ οἱ πτωχοὶ, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν
γῆν. τῆς γὰρ ἐν τῶν οἱ πτωχῶν μὲν τὸ μακα-
ριοῦ μὲν ἡ βασιλεία ἐστὶ τῶν ἐξῆς. δὲ τῶν
κληρονομήσουσι τὴν γῆν. ἐχθρὸς τὸν πάντα
αὐτῶν ἐν αὐτῷ. ὡς καὶ κληθέντες γὰρ, καὶ διὰ τὸ
πεπεινημένοι καὶ δεδεμμένοι δικαιοσύνης, κορε-
σθέντες αὐτῶν, καὶ ἐλεηθέντες, καὶ τὸν θεὸν ἰδόντες, καὶ
ὑοὶ αὐτῶν κληθέντες, πάλιν ἀπὸ τῶν βασιλείαν
ἀποκαθίστατε τὴν ἐρανῶν. ἐὰν ὁ ὄνος ἐκ πῶλος οἱ
ὁ σωτὴρ ἐπιβαίνει, οἱ ἀποδεδομένοι τυγχάνουσι,
μηδὲ κακῶς τῶν λαβόντων ἀλλοιῶν ἀλλοῖς
ζῶσις ἀχθοφόροις τῶν φέροντας τὸν ἰστοῦ αὐ-
τοῖς ὀχέμενον. ὡς γὰρ τὸ τοιοῦτον νοήσας
καὶ ὁ σωτὴρ εἶπε. τὸ γεγενηναι κτηνώδης, ἐχθρὸν ἀπαξάπλως, ἀλλὰ ὡς τῶν
bis:

Ps. 72. 23. bis : *Et ego jumentum factus sum apud te ;*

nam ejus qui Verbum ipsum est & Dei majestatis ratione, jumenta non ac solummodo fumus, sed & nobis ingenii ac rationis facultate longe præstantiores & sapientiores alii: similiter cum rationali Pastoris facultate comparati, oves ipsius fumus; propterea quod hominum etiam perfectissimorum ratio cum ipsa ratione quæ Verbum est comparata, plus ab ea discrepat, quam asina, pullive, vel ovis anima cum homine collata. Atque tales fuit forsalle subjugi, nec non & pullus, qui Jesum vehentes Ierolimam ascendunt; at postquam illuc pervenerunt, jam subjugis amplius & pullus non sunt, sed mutati, & adjuti, & Verbi divinitatis & scientiæ sublimitatis participes facti dimittuntur, ita ut in gloriam Dei, in eum locum unde prius soluti sunt, abelegantur, commutati à Domino, hanc mutationem pro vectura sua pretium solvente; adeo ut in priorem locum, non ad priora opera remittantur: nam postquam eos semel solutione à vinculis, sui que vectura dignatus est benignus Dominus nosse, ad vincula eos iterum amandare nequaquam debuit, & ad opera co deteriora opere quod egerunt, cum dorso suo

Gal. 5. 22.

Dei filium subierunt. At propter ejusmodi
mysterium quæque cum eo narratur, ve-
hementer letari, & gaudium suum, quod
fructus Spiritus est, augere decebat Sion Dei
filiam, ipsiusque filiam Hierosolymam præ-
dicare; veniebat quippe ei Rex justus, & so-
spitans, sed servata æquitate, & cum iustitia
sospitans, & ad salutem præparans qui eam
erant adepturi. Veniebat autem imple Sio-
nem & Hierosolymam *mansuetus, & ascen-
dens super subjugalem & pullum juvenem*, qui
supra prodidimus: visitans Israël disperden-
do quadrigas ex Ephraim, quæ Pharaonis
quadrigis conformes sunt, quando Pharaonis
currus, ipsiusque copias in mare disiecit;
veniebat item disperdens equum bellico-

Matth. 10.
6.

tum animal de Ierusalem, ut pacem Israeli
 pareret, convertens oves ipsius qua perie-
 rant; nec non & ut pacem Hierosolymae
 quaereret, liberos ipsius reducens qui ejeti
 fuerant. Quomodo autem res ingenti di-
 gna gaudio non erat, regem iustum & so-
 spitantem & mansuetum Hierosolymam ita
 advenire? cum dissipandus erat omnis ar-
 cus belli, ne amplius *Peccatores intenderent*
arcus & pararent sagittas suas in pharetra, ut
sagittarent in obscuro rectos corde. Tunc au-
 tem & multitudo & pax ex credentibus &
 salutem consequentibus Gentibus futura

Ps. 10. 2.

τῇ ἱερουσαλὴμ, ἐπὶ τῶν αὐτῆς ἐκπεσόντων
χαρὰς εἶναι. ἄξιον τ' ἔσται ἔρχεσθαι
εἰς τὴν ἱερουσαλὴμ, ὅτε ἐμελλεν εἰσελθεῖν
οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐνταῦθα τόξα, μηδὲ
ἐξῆσθαι ἐν σκοπομένη τοὺς θύεῖς τῇ καρδίᾳ
εἶναι διὰ τῶν πεσόντων καὶ σωζομένων

[illegible]

ri ejus & filii. Quod si ad duos quoque A
Discipulos animus advertendus est, quos
ad ligatam asinam, & qui cum ea erat, pul-
lum Jesus misit, ut solutam eam ad se addu-
cerent: annon Discipulos hosce duos Pe-
trum esse & Paulum dicendum est, qui dex-
tras societatis sibi dederunt; ut in Circum-
cisionem quidem Petrus, subjugem videli-
cet sub jugum Legis alligatam; Paulus vero
in Gentes, juvenem nimirum ac nondum
domitum pullum iret? Et uterque sane,
subjugem dico & pullum, ante Iesum in
villa erant, in qua fuerant vincti, non vero
in civitate. Discipuli autem Iesu solvunt B
utrumque & ad Iesum adducunt. Præterea
duos discipulos si interpreteris anagogice,
dices, unum quidem esse ordinem eorum
qui ministrant Circumcisionis; alterum autem
qui Gentibus. Veruntamen inter eos qui
solvunt quæ solvi præcepit Iesus, operum
ipsorum societas est, & quædam commu-
nitas: quibus solventibus si quis dicat: *Quid*
solvitis pullum? vel aliud quidvis, de utro-
que ait, Domino iis qui ante alligati fue-
rant, opus esse denuntiamus. His autem
opus illi est, peccatis solutos eos & remissio-
nem adeptos conficiens; nam qui etiam
Prov. 5. 22 num ligati sunt & funibus peccatorum con-
stringuntur, super eos Iesus non sedet. Ve-
rum enimvero juxta Marcum & Lucam;
Marc. 11. 2 Pullus ligatus est, super quem adhuc nemo ho-
minum sedit: nihil enim rationi consenta-
neum, nihil opportunum factum fuerat, &
supra Gentium pullum constitutum; & fe-
lix ille usque adeo fuit supra quem rationa-
le nihil collocatum fuerat, ut supra eum
Deus consideret, Verbum nempe Dei fi-
lius; ut ab ipso vectore habenas moderante
deductus, Hierosolymam Dei perveni-
ret. Hæc nobis in hunc locum animus
impresens suggestit; qui autem majore
prædicitur facultate, & ampliorem hic
gratiam capit, plura, melioraque profe-
rat, autemque ei potius accommodent
qui Evangelicam explanationem siliunt.
Matth. 21. Eunt autem Discipuli fecerunt sicut præcepit
6. 7. & seq. illis Iesus Et adduxerunt asinam & pullum, &
reliqua; ad hæc usque: *A Nazaret Galilee.*
Marcus autem his verbis locum hunc ex-
pressit: *Et abeuntes invenerunt pullum liga-*
tum ante januam foris in bivio, & solvunt
eum; & cætera, usque ad id: Benedictum
quod venit regnum Patris nostri David, Pax
Luc. 19. 32 in excelsis. Hæc vero dicit Lucas: *Abeun-*
tes autem qui miserant, invenerunt, sicut di-
xit illis, stantem pullum, & quæ subnexa
sunt, ad id usque: Si hi tacuerint, lapides
clamabunt. Postea quæ de duobus Disci-
pulis ad solvendam asinam, & qui cum
illa erat pullum missis, disseruimus, &
quæcunque à nobis in eum locum allata
sunt, ea deinceps exponemus quæ nobis

Αὐτὴ τὴν δεδεμένον ὄνον, καὶ τὴν μετ' αὐτῆς πῶλον,
ἵνα λύσωτες ἀγάγων αὐτὰ, λεκτέον ὑποπτε-
δύο μαθητὰ πέτερος εἰσὶ καὶ παῦλος, δεξιὰς δι-
δόντες ἀλλήλοις κοινωνίας, ἵνα πέτερος μὴ εἰς
τὴν αἰτομὴν, ὡς καὶ ὁ ὑποζύγιον ἡρηται τοῦ
ὑπο τὸν ζυγὸν ἔννομον γενημένον, παῦλος δὲ
εἰς τὰ ἐξήκοντα νέον καὶ ἀδάμαστον πῶλον; καὶ ἵππον
ἀμφοτέρω, λεγὼν τὸ ὑποζύγιον, καὶ ὁ πῶλος
ὡς τὸ ἐν σῶμα, ἐν κωμῇ, καὶ ὁ πῶλος, ἐν δαίμονι
δεδεμένοι. ἀλλ' οἱ τὸ ἐν σῶμα μαθηταὶ λύουσιν, ἀ-
γασσιν καὶ πρὸς τὸν ἱστοῦ ἀμφοτέρω. ἐν δὲ
πυλῶν τὸ λόγῳ τὰς δύο μαθητὰς, ὅπως
ὅτι ἐστὶ μὲν ἐν τὰγμα τῷ διακονομένῳ τοῖς ἐν
αἰτομῇ, ἄλλο δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐξῆς. πῶλον κα-
νωρία ἐστὶ τῷ ἔργῳ αὐτῶν, λύοντων τὸ αἰτομα-
ταγμένα ὑπο τῶν ἐν σῶμα λύουσιν; ἡ οὐκ ὡς ἐν
πρὸς λέγει αὐτοῖς. ἡ λύει τὸν πῶλον; ἡ οὐκ ὡς ἐν
λέγει αὐτὸν ἀμφοτέρω, κηρύσσοντες ὅτι οὐκ ἐστὶ
αὐτῶν τῷ πρῶτῳ δεδεμένων χρεῖαν ἔχειν.
χρεῖαν δὲ αὐτῶν ἔχει, ὅτι βραβύων αὐτοῖς λεί-
μενοις ἀπὸ τῶν ἀμαρτημάτων, καὶ ἄφρον αὐτῶν
εἰληφῶσι. δεδεμένοι γὰρ ἐπὶ καὶ σφραγίσ τὸν
ἀμαρτημάτων σφραγισμένοις ὁ ἱστοῦ ἐστὶν ἐπικα-
ζεται. καὶ μέντοι τὸν μάχον, ἐπὶ τὸν λαὸν πῶ-
λος ἐστὶ δεδεμένος, ἐφ' ὃν ἐδεῖς δούλωσαν ἐκα-
θισεν. ἐδὲν γὰρ λογικὸν (καὶ) τὸ πρῶτον γινώσκον
πέπεσεν, ἐδὲν γὰρ τὸν ἀπὸ τῶν ἐξῆς πῶλον, καὶ
ἔτος ἐφ' ὃ ἐδὲν λογικὸν πρῶτον ἐφ' ὃν τοῦ δι-
τύχου ἐδὲν αὐτὰ ἐπικατεδίδουν λόγον τὸν ὑπὸ
τῶν ἐξῆς, ἵνα ὑπο αὐτῶν ἀγόμενοι ἡσυχάσῃ,
κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν ἐκσταλήν τὴν ἐξῆς. τα-
σαῦτα μὲν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον ἐπὶ τῶν παρῶν
ἐδοξεν. ὁ δὲ διδάσκων καὶ χωρὶς μείζονα εἰς
τὸν τόπον χάριν, λεγέτω μείζονα, καὶ βέλτε-
ρα, καὶ κείνος μᾶλλον ἀκείνῳ ὑπο τῶν διδόντων
διαγελικῆς σαφηνείας. παρουσῆτες δὲ οἱ μα-
θηταί, καὶ ποιήσαντες καθὼς ὡς ἐτάξατο αὐ-
τοῖς ὁ ἱστοῦ, ἡγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ
τοὺς ἐξῆς, ἕως τῶν. ὁ ἀπὸ ναζαρετ τῆς γαλιλαίας.
ὁ δὲ μάχον ἔτω καὶ τὸν τόπον ἐξέτατο. καὶ ἀ-
πελθόντες ὄρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν
ἐξῆς ἐξῶ ἐπὶ τῶν ἀμφοτέρω, καὶ λύσαν αὐτὸν,
καὶ τὰ ἐξῆς, ἕως τῶν. διλογημένη ἡ ἐρχομένη
βασιλεία τῶν πατέρων ἡμῶν δαεῖδ, εἰρήνη ἐν
τοῖς υἱοῖς. ὁ ὁ λαὸς δὲ ἰσχυρὰ φωνῶν, ἀ-
πελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι ὄρον, καθὼς ἐ-
πὶ αὐτοῖς, ἐξῶ τὰ τὸν πῶλον, καὶ τὰ ἐξῆς, ἕως τῶν.
ἐὰν ἔτοι σιωπήσωσιν, οἱ λαοὶ κεκραγόντες ἀν-
λῶσιν τοῖς ἀπὸ δεδεμένοις αὐτῶν τὸν ἀπὸ δεδεμένων
δύο μαθητῶν, ἐπὶ τῶν λύσαν τὴν δεδεμένην
ὄνον, καὶ τὸν πῶλον τὸν μετ' αὐτῆς, καὶ πάντες
τοῖς

qui venit in nomine Domini; restitutionem A
autem ejus in Sancta, dicentes: *Osanna*
in excelsis. Caterum hanc exclamationem
uno concentu tollentibus qui Jesum præ-
cedebant, quique sequebantur, ipse veram
Jerosolymam ingressus est. Stupefactæ
autem virtutes cœlestes, quæ tota esse civi-
tas dicuntur, agebant: *Quis est hic?* perin-
de ut quæ in vigesimo tertio Psalmo de
Servatoris in cœlo receptione, & cœlesti-
um virtutum novum corpore ipsius ve-
cturæ spectaculum admirantium stupore &
perturbatione prædicta sunt. Sic autem
Psal. 23, 7. in hoc Psalmo habetur: *Attolite portas*
principes vestras, & elevamini portæ æterna
les, & introibit Rex gloria, & quæ sequun-
tur. Consimilia quoque Itaias de Serva-
tis, post administratam provinciam sibi im-
positam, ascensu vaticinatur; sicut enim scri-
ptum est: *Quis est iste qui venit de Edom,*
rubor vestrum de Bosra, iste formosus in stola
sua? Hujus sane loci singulas partes simul
collectas per te potes intelligere, nec non
quid corporis Servatoris ascensum miran-
tes turbæ dicant, & quid responsi ferant.
Hæc quidem à me allata sunt, quo tropo-
logiæ, Scripturæ coherentiam servarem,
Matth. 21. quia quum intrasset Hierosolymam, commota
est universa civitas dicens: *Quis est hic?* Post
illa deinceps scriptum est dixisse multos:
Hic est Iesus Propheta à Nazaret Galilee,
cum confitentes, de quo id editum fuerat
vaticinium: *Quoniam Nazareus vocabitur,*
Matth. 2. speciatim nimirum Deo semper consecra-
tus. Verum hac expositione circumscri-
ptus esto locus iste: quæ autem subnexa sunt,
initium debent alteri membro; ne eorum
interpretationem cum superioribus con-
nectens aliquis disquirere cogatur, ecquid
nam sibi nonnulli è templo Dei deturbati
velint, qui quod Domum orationis latro-
num speluncam effecerint, verbis castigati
sunt. Nec sane video, quomodo eorum
quæ subjuncta sunt cum proposito loco in-
tegram coherentiam tueri quis possit, et-
iam si summa in id ope nitatur, ita ut supe-
rioribus illis respondeant: *Gaude vehementer*
filia Sion. Hujus deinde loci: *Osanna*
Filio David, Benedictus qui venit in nomine
Domini, Osanna in altissimis, mentem exa-
minabimus. Id profecto: *Benedictus qui*
venit in nomine Domini, iisdem conceptum
verbis extat in Psalmo, qui Psalimum pro-
lixissimum præcedit, quem exemplaria
quædam centesimum decimum septimum
esse perhibent. Quæ autem pro eo: *Do-*
mine salvum me fac, collocata sunt ante
hæc verba: *Benedictus qui venit in nomine*
Domini, Ebraice in iis: *Osanna Filio Da-*
vid, jacere mihi videntur: sic autem se
habet contextus Ebraicus: *Anna Adonaj*

ἐν ὀνόματι κυρίου. ἔτι τὴν εἰς τὰ ἄλλα δοξαζο-
σασιν ἐν τῇ. ὡς αὐτὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις τέτων δὲ
τῶν ἐκφωνήσεων λεγομένων τῶν τῆς συμ-
φωνίας τῇ συναγόντων, καὶ ἀκολουθούντων τῇ
ἡσέ, ὁ μὲν εἰσὶν εἰς τὰ ἀληθινὰ ἱεροσολύμα.
ἐνιδύσασα ἡ εὐεργετικὰ δυνάμεις, αἱ μὲν ἐξ-
γονταί πᾶσα ἐν αἰνῇ πόλεις, ἐφασκον. τίς ἐστὶν ὁ
τοῦ, ἀνάλογον τῆς ἀρετῆς αὐτῆς ἐν κτ' ἡλ-
μῶ ἀεὶ τ' ἀναλήψας ἡ σωτήρης, καὶ ἡ ἐκτιστὴ
τῇ εὐεργετικῶν δυνάμεων ἐνιδύσασαν ὅλην τὴν κα-
νὴ τῆς σωματικῆς αὐτῆς ὀρχήματι. θεαματι-
ἐχθ' ὅπως ἐν τῇ ψαλμῶ. ἀρατε πύλας ἀ-
χοντες ὑμῶν, καὶ ἐπ' ἀρχῆς πύλας αἰώνιοι, καὶ
ἐλθόντες οὐ βασιλεὺς τ' δόξης, καὶ τῆς ἐξουσίας.
ἐν ἡσέα ἡ ἀσπληνία ἀρετῆς αὐτῆς
μὲν τὴν οἰκονομίαν ἀνὸς ἡ σωτήρης. γὰρ
πᾶν γὰρ. τίς ἐστὶν ὁ ἀσπληνός; γὰρ
ἐξουσία ἡ μακρὰ αὐτῆς ἐκ βοσπόρος, ὅπως αὐτῆς
ἐν πολλῇ, καὶ καὶ τὸν τόπον ὅλα καὶ συνήθη
ἀναλίσσας καὶ κατανόησαι, τίς λέγουσιν
ἐνιδύσασαν δυνάμεις ὅλην τῆς σωματικῆς
μακρῆς ἀνὸς, καὶ τῆς αὐτῆς ἀποκρίσεως. ἡ αὐτῆς
δημοὶ παρὰ τὴν βασιλείαν τῶν ἀν-
αλίσσας καὶ τὴν γραφὴν τῆς πολεμίας, ὅτι αὐ-
ἐλθόντες αὐτῆς εἰς ἱεροσολύμα, ἐσέθεν πᾶσα
πόλις λέγουσα. τίς ἐστὶν ὁ τοῦ, καὶ τῆς ἐξουσίας
γραμμάτι, ὅτι πολλοὶ ἐλεγον. ὅπως ἐστὶν ἡ
ἀρετῆς ὁ δὲ ναὶ ἀρετῆς τῆς γαλιλαίας, ὁ μὲν
γεννῶν τὸν ἀρετῆς ἀνὸς ὅτι ναὶ ἀρετῆς κλη-
θήσεται, ὁ κύριος τῆς θεῶς ἀει ἀνακείμηνος. ἀλλὰ
καὶ τὴν διήγησιν αὐτῆς ἀρετῆς γὰρ τὰ καὶ
τὸν τόπον, καὶ ἀρετῆς ἡ εὐεργετικῆς ἀρετῆς
ὅλην ἀρετῆς, ἵνα μὴ ἀναγκάσῃ τῆς σω-
ματικῆς καὶ τὴν ἀρετῆς ἐκείνων διήγησιν τῆς ἀρετῆς
ἡ τῆς ἐκείνων ἀλλομενῶν δὲ ἡ εὐεργετικῆς
ἡ τῆς ἀπληροφάνειας, ὡς πεποικίλας τὸν τῆς
ἀρετῆς οἶκον ληστῶν ἀπληροφάνειας ὅτι
εἰ, καὶ βασιλεύσας, δυνατὰ ἀκολουθῶν τῆς
χαίρας σφόδρα. ἀλλὰ εἰς τὴν, ὡς αὐτὰ τὴν πᾶσαν
καὶ τῆς ἐξουσίας τοῖς ἐκκεκμημένοις ἀκολουθῶν τῆς
ταύτης ἀσπληνίας καὶ τῆς. ὡς αὐτὰ τῆς ἀρετῆς
ἀλλοφάνειας ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὁ
σῶν ἐν τοῖς ὑψίστοις, πᾶσι ἐκ τῆς ἀρετῆς
ὡν τῆς. ἀλλοφάνειας ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
κυρίου, αὐτῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀρετῆς
ψαλμῶ. ψαλμῶ, λεγομένων ἐν πᾶσι ἀνθρώποις
εἰς. δοκεῖ δέ μοι τὰ ἀντὶ. ὁ κύριος σῶν ὅλην
πρὸς τὰ μέγιστα. ἀλλοφάνειας ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀ-
νόματι κυρίου ἐκκεκμημένος ἐκ τῆς ἀρετῆς. ἀνὰ
ὑψίστου εἰς τὴν καὶ ἀρετῆς ἡ εὐεργετικῆς ἀρετῆς.
ἀνὰ

ἀδωνάϊ ὡς φερόντων ἀδωνάϊ ἀδωνάϊ ἀδωνάϊ βα-
 ραχάδσαϊ ἀδωνάϊ. ἔτα δοκεῖ μοι ἰσὺς
 ἑλλήνων συνελθόντων γραφόμενα τῶν διαγγέλια
 μη εἰδόντων τὴν διαλεκτὸν, συγκεχυτὸς ἐν τοῖς
 κατὰ τὸν τόπον * ἔχουσι τὰ ὅσα ἀπὸ τῆς ἀρετῆς
 μὴ ψαλμῶν. εἰς τὸ ἀκριβὲς βέλγ μαθεῖν τῆς
 λέξεως, ἀλλὰ ἀκρίβως ἐξυμνῶσαν τὸ ὅτι. ὡς δὲ
 κύριος σὺν τῷ δὲ. ὡς δὲ κύριος διδάσκων δὲ. διλο-
 γισμῶν. ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. ἀλλὰ
 ὁ ἐπ' ἀνακεφαλαιωσάμεθα τὰ κατὰ τὸν τό-
 πον, καὶ λεγόμενον ὅτι ἦτοι παῦλ. καὶ πέτερ. ἡ
 τῶν διδασκόντων, λύσαντες ἀπὸ τῶν
 δεσμῶν κατὰ τὴν ἐπιστολὴν τῶν ἀποστόλων
 περὶ αὐτῶν, ὅτι τὰς ἀποκριθεὶς, ἐκός μυσθίου
 αὐτῶν, καὶ πεποιτικασιν διπρεπείας ἀπὸ τοῦ χρη-
 σταζ αὐτῶν τὸν λόγον ἀνίστα ἐς τὴν ἐξουσίαν.
 κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ κατὰ μὲν μίαν ἐκαστὴν γενε-
 τὴν ἰσὺς, ἐρωτησάντων αὐτὰς διὰ τῶν ἰδίων ἐνδυ-
 ματῶν τὴν ὁδόν, καὶ κοσμησάντων αὐτὴν τοῖς κλά-
 δους, καὶ ἀποδόντων, ἐπακολούθουντων καὶ ἁλ-
 λως δὲ ἐκαστὸν διὰ μὴ τῶν ἡδὴ πεπταγμένων
 ἀπὸ τὸν ἰσὺς. διὰ τὴν περὶ ἀποκριθεὶς
 ἐπακολούθου αὐτῶν, καὶ λέγει τὰ ἀναγεγραμμέ-
 να. καὶ εἰς τὰ ὅσα δὲ ἡμεῖς μὲν τῶν αὐτῶν εἰδομῶν.
 ὁ δὲ ἡμῶν διαφύγων πλείονα καὶ βλέπειν καὶ δι-
 δασκῶν. πλὴν ἐν παντὶ τῶν εἰς τὸ κατὰ ἰωάννην δι-
 αγγέλιον ἐπιποσὸν ἐστὶ τὰ ὅσα ἐξητάσαμεν. ὅτε
 ἀποκριθεὶς διηγήσατο τὸ. τῇ ἐπαύριον ἐν ὁχλῶς
 πολλοῖς ἐλθόντων ἐς τὴν ἐσθλὴν, καὶ τὰ ἐξ ἡς.

Περὶ τῶν ἐκκληθέντων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς.

Καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον εἰς τὸ ἱερὸν τῆς δεξιάς, καὶ ἐξ-
 βάλε πάντας τοὺς πωλῆντας καὶ ἀγοράζοντας
 ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰ ἐξ ἡς. τὰ ὅσα κατὰ τὸν τόπον καὶ
 οἱ λοιποὶ τρεῖς διαγγέλισαι ἐξέθεντο, ὡς ἰνὴν ἀπὸ
 ἀλλήλων διαφορὰν ἐς τὴν ἀποκριθεὶς καὶ ἐπὶ
 διηγήσατο, ἀκριβὲς γὰρ τὸ ἐν τῷ ἐξέταστο μὲν
 διαγγέλιον κατὰ τὸ δυνατὸν ἡμῶν σαφηνίσαι.
 τῶν ἐσθλῶν διαγγέλιων ἀναγραφάντων τὰ
 κατὰ τὸν τόπον, πλείονα τὰ κατὰ τὸ δυνατὸν
 ἡμῶν ἐξητάσαι. ὡς ἀποδόντων εἰς τὸ κατὰ ἰωάν-
 νην, καὶ ὡς οἶοντες ἡν σαφηνίσαι τὸ. ὅτι ἐν τῷ
 ἐσθλῶς πωλῆντας βοῶν καὶ πρόβατα, καὶ πε-
 τεράς, καὶ τὰ ἐξ ἡς. ἐντα κατὰ σκευὰς οὐκ
 ἐλάττωνα τῶν ἀποδοξῶν δυναμένων εἶναι τῆς
 καὶ τὴν περὶ αὐτῶν, ὅτι τέκνον. μὲν νομίζο-
 μεν. εἶναι ἡμῶν, τοσαύτη παρρησία, καὶ ἐξουσία

A *Osiannan. Anna Adonaj asaj. Anna Baruch ab-
 bab saim adonaj.* Præterea vero Evange-
 lia à Græcis Dialecti ignaris frequenter ex-
 scripta, hoc loco è supra memorato Plal-
 mo deprompto corrupta fuisse existimio.
 Quod si locum hunc expendere velis, audi
 Aquilam eum ita exponentem: *O Do-
 mine! Salvum me fac: O Domine! jam
 bene prospere: Benedictus qui venit in
 nomine Domini.* Jam vero quæ sunt hujus
 loci in pauca contrahamus, & dicamus
 sive Petrum & Paulum, sive duo Docto-
 rum genera, postquam circumcisos, &
 qui præputium non deposuerunt, juxta
 mandatum Jesu vinculis exsolverunt, eos
 ornasse, & ad vehendum Verbum Hie-
 rosolymam ascendens decenter instruxis-
 se; & reliquorum porro una eademque
 erit explicatio; at juxta alteram inter-
 pretationem, eos inter qui Jesum suscipiunt,
 ipsique viam suis vestibus substernunt, &
 qui eam ramis ornant; nec non & inter
 eos qui præcedunt, eosque qui sequuntur
 disjunctionem semper intercedere dicen-
 dum est: aliter quippe unusquisque per
 res à se jam antea gestas Jesum præcedit,
 per res vero postmodum à se gerendas
 ipsum subsequitur, & quæ scripta sunt, di-
 cit. Atque in hunc quidem locum hæc
 comminisci potuimus: qui nobis vero præ-
 stat, plura excogitet, & edoceat. Verun-
 tamen in quodam super Evangelium secun-
 dum Johannem commentario, ea quoque
 alia ex parte à nobis expensa sunt; quan-
 do videlicet illud exponendum nobis
 propositum erat: *In crastinum autem tur-
 bamur quæ venerat ad diem festum, & re-
 liqua.*

D *De iis qui templo ejeti sunt.*

*Et intravit Iesus in Templum Dei, & ejicie-
 bat omnes vendentes, & ementes in Templo, &c.*
 & reliqua. Extant item apud reliquos tres
 Evangelistas, quæcunque habentur hoc
 loco; quorum inter se differentiam expo-
 nere non est hujus loci: quæ enim in eo
 quod explicamus Evangelio continentur,
 pro virili explanasse satis erit; cum qua-
 tuor Evangelistæ eadem scripserint quæ hic
 proposita sunt, pluribus ea pro viribus no-
 stris perscrutatumus, quum Evangelium
 secundum Johannem interpretamur,
 & quoad ejus fieri poterat, hæc exerce-
 mus: *Et invenit in Templo vendentes bo-
 ves, & oves, & columbas, & reliqua:* ibi
 non minimam hanc inter portentosas Jesu
 virtutes fuisse argumentis probamus; quia,
 cum pro fabri filio haberetur, ea tamen
 usus est confidentia, & autoritate, in

publi-

δὲ οὐκ ἔστι διαγγελίαι μόνον διὰ τὴν, τὴν μὲν
 μὴ ποιῶντων, πλεον δεχέσθαι πολλὰ κήσαν συνα-
 γόντων, οὐκ ἔστι ἀσκήσιον λησίων γεγονέναι τὸ
 πλεονθῆναι τῆς ἐκκλησίας μυστήριον, ὡς ἀνείπειν
 τὸν ἰησοῦν ἐπὶ τοῖς ἀμαρτανολογοῦσιν ἐν τῷ κοδο-
 μῳ ἱερῷ ζῶντι, τὸ, τε δὲ τῷ ψαλμῷ ἔτι
 ἔχον. τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματι, καὶ ἐν τῷ καθα-
 ῖναι με εἰς διαφθοράν, καὶ τὸ δὲ τοῦ ἔως ὁμοίαι,
 ὡς, ἐν τῷ ἡ ἱστοῖ ψυχὴ λέγει δυσαρρεσμένη
 τῷ βίῳ τῷ ἀμαρτανόντων, ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ εἶναι
 δοκεῖται, τὸ. ὁμοίαι ὅτι ἐκρήθη ὡς συναγών
 καὶ αὐτὴ ἐν ἀμνήτῃ, καὶ ὡς ἐπὶ φυλλίδα ἐν
 τρυφῇ, οὐκ ὄντος ἀσχυροῦ φαγεῖν αὐτὴν πε-
 τοῖον. ὁμοίαι ψυχῇ, ὅτι δὲ τὸ λῶν διλαβῆς
 δὲ τῆς γῆς, καὶ ὁ κατεστῶν ἐν ἀνθρώποις ἐχ-
 τὰρχῃ καὶ αὐτῇ περὶ τῆς γῆς καὶ τῶν λα-
 γυντῶν ἰησοῦν, καὶ περὶ τῆς ἡμῶν τὰ πλάσμα
 φασκέντο. ὁμοίαι ψυχῇ, συναρρεσμένοι τῆς
 τῷ δὲ διαγγελίαι, ἐν τῇ γράφῃ ὅτι ἰδὼν
 τὴν ἱεροσολίμην, ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἔπει-
 καὶ πολλὸν γὰρ ἔπερ διλόγως ἐκλαυσεν ἐπὶ
 ἱεροσολίμην, διλόγως ἐκλαυσεν ἐπὶ
 τῇ ἐκκλησίᾳ, ὁμοδομηθεῖσαν μὲν ἵνα οἰκ-
 τῶν περὶ τῆς ἡ, χρόνῳ τῷ διὰ τὴν ἀγαθὴν
 δεῖν καὶ τρυφῶντων, ἀλλ' εἴτε μὴ τῇ ἡ γ-
 μένῳ ἔλαβ' ἀσκήσιον λησίων. ἀλλὰ ἔτε μὲν
 ἐστὶν ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ἔεισε, καὶ ἐκείθεν
 αὐτὸν ἐκβαλὼν πάντας τὰς πωλῆντας, καὶ ἀγορά-
 ζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπεζὰς καὶ κολλυ-
 βῶν καὶ ἀσφῆδας, καὶ τῷ καθαροῦ ἐν αἷσι
 καὶ ἐκείνοι οἱ πωλῆντες ὡς ἀσκήσιον, καὶ ὅσον
 μὲν οὐκ ἐπὶ τοῖς πέντε αἰσὶν τῷ νόμῳ ἰησοῦ
 ἡμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν συναγωγῇ, εἰσιν οἱ
 πωλῆντες ὡς ἀγοράζοντες ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰ λοι-
 πὰ ποιῶντες, καὶ ἐκείνοι ἰησοῦς αὐτοῖς ἐπὶ φα-
 ρίται, ἵνα ἐκβαλὼν σῶσιν τὰς λοιπὰς, ἡ καὶ κεί-
 νες ἐκβαλὼντας ποιῶντες συναρρεσθῆναι τῆς
 ἀμαρτίας, καὶ εἰσελθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν, οὐκ ἐπὶ μὲν
 ἔπειτα, καὶ ἀγοράζοντες, ἡ τὰ λοιπὰ ποιῶν.
 ἐπὶ τῷ ἱεροσολίμῳ ἐπὶ τῆς ἀμαρτίας ἡμῶν,
 καὶ ὡς ἀγαπῶν ἡμᾶς ἐπὶ τῇ ἡμῶν, ἵνα παιδ-
 σῇ καὶ μαθητῶν ὡς ἡμεῖς, ὅπως ἡμᾶς ἀσκήσιον,
 τότε εἰσελθῶνται ἡ δύναμις ἰησοῦ συναγομέ-
 νων ἡμῶν καὶ τῷ δυνάμει ἁγίῳ, καὶ εἰσελθῶντα
 ἐκβαλὼν πάντας τὰς πωλῆντας, καὶ ἀγοράζον-
 τας ἐν τῷ ἱερῷ, πωλῆντας μὲν, καὶ ὡς περὶ ἀπε-
 πωλῆντας καὶ καὶ χρεῖσιν ἔχον, ἀγοράζοντας
 ὅτι αὐτὸ ἐκείνων τὰ φαῖλα, καὶ τὰ ἐν τῷ ἱε-
 ρῷ ἔεισε τῇ ἐκκλησίᾳ πρὸς τὸν ἁγίον. ἀλλ' εἴτε
 εἰσελθῶν εἰς τὸ ἱερὸν ἔπειτα, τὴν ἐκκλησίαν, τὸν οἶκον τῶν περὶ τῆς γῆς, καταβάλλοι ὁ

A la perspexerit, qui aliorum pietatem qua-
 situm esse existimant, cumque ex Evangelio
 victum petere oporteat, id quidem non
 faciunt, sed divitias, ingentesque faculta-
 tes comparant, tantum illud Ecclesiae my-
 sterium latronum speluncam esse factum
 non fateatur? adeo ut de peccatis, in vivo,
 quod ipse aedificavit, templo admittis ap-
 posite id dicat Christus, quod ē Psalms
 depromptum est: *Qua utilitas in sanguine* *Psalm. 29. 10*
meo, dum descendo in corruptionem? &
 quod apud Osee, ni fallor, extat, ubi Jesu
 anima, vita peccatorum, qui in templo
 nihilominus esse videntur, offensa, ait: *Ve*
mibi, quia factus sum sicut qui congregat stipu- *Mich. 7. 1, 2*
lam in messe, & sicut racemos in vindemia,
cum non sit spica ad comedendum primitiva.
Ve mibi anima, quia peritius plus de terra, &
non est in hominibus qui corrigit. Si hac por-
 ro Jesu oratione, quodque lapsus nostris
 detens dixerit: *Ve mibi anima, offenderis,*
 cum his contende quæ habentur in Evan-
 gelio, ubi scriptum est, *Videntem cum Ieru-* *Luce. 19. 46*
salem flevisse super illam, & dixisse. Quod
 si super Ierusalem cum ratione flevit, longe
 magis etiam contentaneum erit ut super
 Ecclesiam fleat, quæ ad id aedificata est ut
 domus sit orationis, & propter turpem
 nonnullorum questum ac luxum, atque
 utinam non & Principum populi, spelunca
 latronum effecta est. Verum tunc ingres-
 sus est quidem Jesus in Templum Dei, &
 illud expurgavit, ejectis omnibus venden-
 tibus, & eumentibus in Templo, & mensis
 numulariorum everfis, una cum cathedris
 in quibus sedebant qui vendebant colum-
 bas. Nunc autem quamdiu non obser-
 vantur qui in nomine Jesu Christi simul in
 conventibus coeunt, ii sunt qui vendunt,
 & emunt in Templo, & reliqua faciunt,
 neque iis ullo modo videndum se dat Je-
 sus, ut ejectis illis reliquos servet, vel ut
 illos ejectos in peccati sui agnitionem &
 conscientiam adducat, & in Templum
 rursus, non vendendi, vel emendi, ac reli-
 qua faciendi gratia, introducat; post-
 quam autem peccata nostra inspexerit, &
 quasi nos amore prosequens advenierit, ut
 nos castiget, & tanquam filios à se deinde
 admittendos flagris cedat; tunc con-
 gregatis nobis & Spiritu Sancto ingredie-
 tur Jesu potestas, eaque ingressa venden-
 tes omnes ac eumentes in Templo ejiciet;
 vendentes quidem & quasi nundinantes si
 quid boni habuerunt; pro iis autem mala
 eumentes; atque hæc in Dei templo, Ec-
 clesia nimirum agentes. Atque utinam in
 Patris sui Templum, Ecclesiam scilicet,
 orationis domum ingressus Iesus numula-

riorum, & avarorum mensas deturber, & qui probam pecuniam vilibus ac nullius pretii numulis commutant, ut eos quorum numos permutant, afficiant damno; ipsi vero in res necessarias pecuniam neutiquam expendant. Sunt autem alii qui in Templo Christi columbas vendunt & emunt, & principibus contra fas tradunt, eos qui sunt simplices sicut columba, qui oraverunt, & dixerunt: *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam?* quorumque exaudita preces & acceptae sunt. Ego vero, quod de columbarum venditoribus scriptum est, his convenire existimo qui Ecclesias avaris, tyrannicis, indoctis, & irreligiosis Episcopis, Presbyteris, vel Diaconis tradunt: quocirca de eorum tantummodo cathedris qui columbas vendebant, mentionem fecerunt Matthaeus & Marcus, quas à Jesu everfas fuisse commemorant. Atque utinam hæc mente Divinae Scripturae accommodata audirent, qui supra cathedram Moysis federe se gloriantur, & totas columbarum Ecclesias vendunt, easque ejusmodi præfectis tradunt, de quibus id dici potest, quod in Jeremia à Domino profertur: *Principes populi mei non me cognoverunt; filii insipientes sunt, & recordes, sapientes sunt ut faciant mala, bene autem facere nesciunt;* & quod apud Michæam, opinor, his verbis conceptum est: *Principes populi mei ejicientur de domo deliciarum suarum:* hæc enim si audissent, columbas Christi minime profecto vendidissent, sed principes columbis parentes, ac de earum salute sollicitos constituissent; neque circumspectantes quoniam mactato, haud secus ac pingui columba epulaturi sint. Ejectis autem iis, quod venderent, atque emerent, nec non & numulariis & columbarum venditoribus pudorem incutiens Jesus ex vaticiniis, quasi ex Patris sui persona editis, scriptum esse dicit: *Domus mea domus orationis vocabitur:* nec enim aliud quidquam in Ecclesia Dei esse oportet, quam petitionem sancti cujuslibet operis, & visitationem Dei arcessentis, & precationis loco apud Deum habiti, juxta quod possibile illud est: *Sine intermissione orate;* at vos orationis domum flagitiis vestris latronum speluncam fecistis: & sæpenumero ad depravationem paulatim ita vergentes Ecclesia creditæ res comperire licet, ut à latronum spelunca in nomine Christi congregatus cætus minime differat, ita ut illis dici queat: *Propter vos semper nomen meum blasphematur in Gentibus.*

Matth. 10. 16.

Eccl. 34. 6.

Jer. 4. 22.

Mich. 3. 9.

1. Thess. 5. 17.

Isaia 52. 5.

ἰσχυρὰς τῶν κολληθεῖσιν καὶ φιλαργύρων τεταπείνας, καὶ εἰς πολλὰ διτελεῖ καὶ ἐδένος λόγου ἁγία καὶ κεραματίζοντων τὰ δοκίμια δούλων, ἵνα βλάψωσι μὲν οὐκ ἐννοεῖς οὐκ ἐκείνους, ἀλλὰ τοὺς μὴ εἰς δέον χρησθέντας τὰ δούλωμα, οἱ δὲ ἄλλοι ἐν τῷ ἱερῷ πολλοὶντες καὶ ἀγοράζοντες τὰς χεῖρας ἀεισεβείας, καὶ ἀπαρτιδόντες τὰς ἀκαρεβείας ὡς ἀεισεβείας, τὰς δὲ ξαυλῶν καὶ ἐπόντας. τίς δὲ ὡς ἐμοὶ πλεονάσκει ὡς ἀεισεβείας, καὶ πεταλῶσμαι, καὶ καπαύσω, καὶ ἐπακαρτέω, ἀεχέων οὐκ εἰ δέ: καὶ νομίζω ἀρμυρῶν τὸν αἰὲν τῶν πωλούντων τὰς ἀεισεβείας λόγον οὐκ ἀπαρτιδόντες τὰς ἐκκλησίας ἀκαρεβείας, καὶ τυραννικοῖς, & ἀνεπιστήμοις, καὶ ἀνιδόλοισιν ὑποκόποις, ἢ πρεσβυτέροις, ἢ διακόνοις. οὐκ ἐν μόνων τῶν πωλούντων τὰς ἀεισεβείας κατὰ δόξαν ὀνόμασεν ὁ ματθαῖος, καὶ ὁ μαρκῶς, ἀλλὰ φησὶ κατὰ ἐκείνην τὴν ἑκκλησίαν ὡς εἶδε τὴν ἁγίαν οὐκ ἐπὶ πλείοντες ἢ τῇ δαίμῃ γραφῇ διδόντες κατὰ δόξαν μωσέως ἀνυχνήσαντες κατὰ τὴν ἑκκλησίαν, καὶ πωλόντες ὅλας ἐκκλησίας ἀεισεβείας, καὶ ἀπαρτιδόντες αὐτὰς τοῖς ἀκαρεβείοις, αἱ δὲ λέγουσι: αὐτὸ ἐν τῇ ἑκκλησίᾳ τῶν ἁγίων λεγόμενον. οἱ ἡγεμῶνες ἡ λαὸς με εἰς οὐκ ἴστανται. οἱ ἄφρονες εἰσι, & ἐσυνετοί, σοφοὶ εἰσι & κακοποιοὶ, τὸ ὅτι καλῶς ποιῶσιν οὐκ ἔγνωσαν. ἐπὶ τὸν τῶν μαθητῶν, ὅτι με ἐκβληθήσονται ἐξ οἴκου τευφῆς αὐτῶν. εἰ γὰρ ἦκαον, οὐκ ἀνέπαυσαν τὰς χεῖρας ἀεισεβείας, ἀλλὰ κατένευσαν ἄρχοντας αὐτῶν φειδωλῶν τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀκαρεβείων τῆς ζωτικῆς αὐτῶν, καὶ ἐπεβεβλητοί με ὡς παχέαν ἀεισεβείαν ἀποσύντες κατὰ δόξαν. λέγει ὁ ἰησοῦς τοῖς ἐκβλητοῖς, ὡς πωλῶσι καὶ ἀγοράζουσι, & τὰς κολληθεῖσιν, & τὴν πωλῶσιν τὰς ἀεισεβείας, δυσωπῶν αὐτὰς διὰ τῶν ὡς ἐκ ἀκαρεβείας ἐπατρεῖς λεγομένων ἀκαρεβείων, ὅτι τὸ μὴ γράμματα εἶναι. ὁ οἶκος με οὐκ ἐκ ἀκαρεβείας κληθήσεται. ἐδὲν γὰρ ἄλλο δέ ἐστιν ἐκκλησία θεῶν ἢ διὰ τὴν πάσης ἀγίας περὶ ἀρετῆς, & ἀκαρεβείας τῶν θεῶν ὑποκόπιον, εἰς διὰ τὴν ἀκαρεβείαν λογισμένης, καθὼς καὶ τὸ ἀδιαλείπτως ἀκαρεβείας, δυνατὸν εἶναι. ὑμεῖς ὅ, ὅ ἐστι, τὰς ὑμετέρων κακίας τὸν τῶν ἀκαρεβείων οἶκον ἀκαρεβείων λησίων πεποιθήκατε, & δύνανται πολλὰ καὶ βραχὺ ἔσως εἰς διαφορῶν ἐδιδούσιν αὐτῶν νομιζομένης ἐκκλησίας πρᾶγμα, ὡς με-

δὲν σπηλαίᾳ λησίων διαφέρειν τὸ ἄθροισμα συναγόμενον ἐν ὀνόματι χριστοῦ, ὡς ἀνὰ τὸν αὐτοῖς. διὸ ὑμεῖς διὰ πάντος τὸ ὄνομα με βλασφημεῖτε ἐν τοῖς ἁγίοις εἰ δὲ ἐν αὐτοῖς

[illegible]

Abus, Quod si illustranda Scripturæ gratia tria eorum genera, quihic congregati erant, accuratius exponenda sunt, videndum annon qui è populo nullis aliis quam mundi rebus occupantur, & vendendo solum emendoque dediti sunt, raro autem orationibus, & quæ desiderat divinum Verbum operibus incumbunt, isint qui in Dei templo vendunt & emunt: Diaconi vero qui Ecclesiæ pecunias non recte dispensant, sed eas semper manibus contrahant, non honeste vero administrant; sed ea quæ vulgo divitiæ exsistuntur esse, & pecunias coacervant, ut ex iis quæ pauperum nomine erogantur, divites fiant, hi numularii sint, pecuniarum mensas habentes, quas Servator everit: Episcopi autem & Presbyteri quibus priores populi sedes attributæ sunt, quique totas Ecclesias quibus minime oportet tradunt, & principes quos non expedit constituunt, ii sint columbarum venditores, quorum mensas pessundedit Jesus. Unusquisque ergo eorum qui in Cathedra Ecclesiæ sedent, & diligant primas cathedras in Synagogis, videat annon ita in cathedra sua sedeat, ut quum advenerit Jesus, eam, utpote dignam quæ evertatur, sit everurus. Sed & quisquis ex Diaconatu pecunias corradiç, postquam propositum Scripturæ locum animo hauserit, argentum mensis amplius non congerat, ne eas deturbet Jesus. Præterea quos curæ, & vitæ hujus sollicitudines venditionibus emptionibusque implicant, caveant ne adveniens Iesus Templo eos ejiciat, quando scilicet qui ejectus est, eo etiam regrediendi unde ejectus est, spe caret. Quin etiam præsentem Scripturæ locum perferunt mihi, annon hæc in secundo adventu qui expectati divini judicii tempore continget, acturus sit Servator, aliqua mihi incescit dubitatio: nam quum in templum Dei universum ingressus fuerit, totam videlicet Ecclesiam, quæ ex quo constituta est Ecclesia, in nomine Christi ad consummationem usque sæculi perseverat, quoscunque ex iis qui in templo Dei esse creduntur, emioni, venditionique operam dedisse compererit, ejiciet; quosque mensas statuile, & numulariæ rei vacasseprehenderit, everis eorum mensis, peccatisque omnibus circa pecuniam admissis, sermone apertis ac patefactis coarguet; tunc quoque eorum etiam, ut diximus, qui columbas vendunt, cathedras subvertet. Quod si tribus his generibus aliquis neutiquam fuerit affinis, & in Dei templo inveniat, confidat ille, à Iesu enim minime ejicietur, neque de rebus ad eum pertinentibus

Kkk 2

quic-

πινει ἐκ τῆς συναιδέας τῆς αὐτοῦ πύλῳ τῆς
 καὶ χαλῶν τῆς καὶ τῆς γνώσεως ὅτι ἐδένος ἡ
 θεοῦ ἐργον ἐστὶ καὶ τῆς λόγου τῆς θεοῦ ἀπο-
 σαυ αὐτῶν, ἀποβελόντες αὐτῶν ἀποβελόντες.
 καὶ τὸ γὰρ πᾶσι τοῖς ἀρχιερεῶς καὶ ἡγε-
 ματαῖς, καὶ τοῖς ἰδόντες τὰ θαυμάσια αὐ-
 τοῦ ποιεῖν ἐν ἱεροῖς, καὶ τῶν παιδῶν ἀκούοντες δοξα-
 ζόντων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἑκκλησίᾳ, τῇ ἐκκλησίᾳ,
 ἡ ἀνακτῆσαν καὶ ἀποβελόντες τῶν ὑμνοῦ-
 των τοῦ ἱεροῦ παιδῶν, καὶ ἀνακτῆσαντες
 οὐκ αὐτῶν, ἀκούει ἢ εἶποι λέγουν; ὁ δὲ
 αὐτῶν αὐτῶν ἀπεκρίνατο, ὅτι τοῦτο λέ-
 γοντες αὐτοῖς ἀναστρέφονται γραφαῖς μέ-
 γαλῶν, οὐκ ἀνέγνωτε, ἵνα μὴ καταφθ-
 νῶντες τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μικρῶν, καὶ παιδῶν
 ὑμῶν ἐν ἐμοὶ καὶ τὸν ἐν τοῖς ἐρανοῖς πατέρα
 μου, ὅτι ἐκ σώματος καὶ πληθύνοντων
 κατηρτίσω αὐτοὺς; μήποτε οὐκ, ὡς καὶ τῶν ἱε-
 ρῶν ψαλμοὶ εἰσιν εἶποι τοῖς ἀρχιερεῶς καὶ ἡγε-
 ματαῖς, εἴως καὶ τῶν ἀναγωγῶν εἰσὶ τινες
 ψαλμοὶ ἀρχιερεῶν, ὅτι ὄνομα τῆς ἐπισκοπῆς ἐ-
 κοσμεῖται τῷ αὐτοῦ βίῳ, ἐδὲ ἐν δόξῃ αὐτοῦ
 τῶν ὁλησῶν καὶ τῶν ἀληθινῶν, εἶποι οὐκ αὐτοῖς
 γεβεσπόντες τὰ τῆς θεοῦ θαυμάσια, ἐδὲν ἡθῶν
 καὶ ἀποβελόντες τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μικρῶν μὲν καὶ
 ὑμῶν, ὑμνοῦντων δὲ τὸν θεὸν καὶ τὸν χεῖρὸν αὐτοῦ,
 καὶ ἀνακτῆσαν ἐπὶ τῇ τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ κα-
 τηρτίσω αὐτῶν ὡς αὐτῶν ἱεροῦ, ὡς ἀμαρτα-
 νόντων τῇ ἀμαρτανόντων, καὶ * ὡς ἀκούοντων
 πάντων ἁγίων τῶν ἁγίων, ὡς λέγουν αὐτῶν. ἀ-
 κούει ἢ εἶποι λέγουν; καὶ τῶν ἑτῆς μάλλιν συν-
 ἡκούον, ἀπῆσαντες ἵνα τρεῖς πολλὰς
 τοῖς ἑσπέραις τῶν πνύματι, ὡς μέχρι φυλακῶν
 αὐτοῦ τῶν ἀπίστων ἀποβελόντες, ὡς κυνὸν
 καταφθονοῦσι, καὶ μὴ πάσης οὐτοῦ ἀπῆ-
 σαν ἀγνῶντες ὡς παρθεῖαν, ἡδύταται τῇ λέξει,
 ἀπῆλθον ὡς ἀτάκτοις οἱ ψαλμοὶ ἀρχιερεῶν,
 ὡς ἀπῆλθον αὐτοῖς ὡς αὐτῶν ἱεροῦ, ὡς αὐτοὶ δι-
 καίωται περὶ ὧντες τῶν ἀποβελόντων, καὶ χε-
 ρῶν παιδῶν. ἀλλ' ὁ ἱερεὺς τοῖς παιδῶν μὲν
 μαρτυρεῖ, τοῖς δὲ ἀρχιερεῶσιν ἀμαθίαν ἐγκαλεῖ.
 διατὲ λέγει. ἐδὲ ποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ σώματος
 ὑμῶν καὶ πληθύνοντων κατηρτίσω αὐτοὺς; καὶ ἐ-
 πὶ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν, καὶ * τὸν ὡς αὐ-
 τοῦ, ὡς ἀποβελόντες βεβήθη τὸ λογικὸν ἀδελφόν
 καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀποβελόντες ὡς ἀπῆλθον αὐτῶν *
 γὰρ ἀποβελόντες, ἐπὶ ὡς ἀπῆλθον τὸν θεὸν τῇ πίστι, ὡς αὐτῶν, ὡς ἀπῆλθον ὅτι πληρῆται ἐπ'
 αὐτῶν ἐκ σώματος καὶ πληθύνοντων κατηρτίσω αὐτοὺς. αὐτῶν γὰρ ὁ θεὸς αὐτοὺς ἐν τοῖς
 ἁγίοις καταρτίζεται, ἐφ' οὓς ἀπῆλθον τῶν πατέρων ὁ ἱερεὺς λέγει. ὁ ἱερεὺς μοι μαρτυρεῖ, σοὶ
 πατέρων κυρίου ἐβήθη καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπῆλθον ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ
 Kkk 3

claudicationem sibi consciant, & à solo
 Deo, & Dei Verbo sanari se posse intelli-
 gant, postquam ad id accesserunt, sanantur.
 Deinceps scriptum est Principes Sacerdo-
 tum, & Scribas, etiam si portenta à Iesu edi-
 ta vidissent, & pueros in Templo, hoc est in
 Ecclesia, Filium Dei laudibus celebrantes
 audirent, spretis pueris Iesum laudantibus
 indignatos esse, præque indignatione Sospi-
 tatori dixisse: Audis quid isti dicunt? at cum
 pudorem illis incutientem respondisse: Vos
 qui in Sacrarum Scripturarum lectione tam-
 diu hæcenus versati estis, nonne legistis: Ex
 ore infantium & lactentium perfectisti laudem,
 ut ne parvulos in Ecclesia ac puerulos me,
 meumque Patrem qui in cælis est laudantes
 aspernemini? Quemadmodum ergo juxta
 historiam reprehendendi sunt Principes hi
 sacerdotum, & Scribæ, annon juxta anago-
 gen reprehendendi quoque sunt quidam
 Principes sacerdotum, Episcopatus nomen
 vita sua & moribus non ornantes, neque
 Scientia & Veritate induti? Hi ergo etiam si
 Dei miracula videant, tamen eos qui in Ec-
 clesia parvuli quidem & pueruli sunt, sed
 Deum nihilo fecius ipsiusque Christum lau-
 dant, contemnunt, ipsorumque profectum
 ægre ferunt; & qui minime peccant tan-
 quam peccantes, & quasi morem neuti-
 quam gerentes qui partes suas ac vicem re-
 cte tuerentur, apud Iesum accusant, eique di-
 cunt: Audis quid isti dicunt? Id vero nobis
 intellectu etiam facilius erit, si in mentem
 revocaverimus quemadmodum spiritu fer-
 ventis, & ad carcerem usque cum infideli-
 bus dimicantes, & periculum spernentes, &
 castitatem ac virginitatem constantissime
 servantes, in literis vero ignaros, quasi dis-
 solutos increpant reprehensione digni sa-
 cerdotum Principes, eosque apud Iesum
 accusant, quasi probis usque adeo bonisque
 pueris æquius sanctiusque se gerant. At Ie-
 sus pueros quidem testimonio suo compro-
 bat, sacerdotum autem Principibus igno-
 rantiam objicit dicens: Nunquid legistis?
 Quia ex ore infantium & lactentium perfectisti
 laudem? & quum in Ecclesia eos videris, qui,
 ut superius diximus, Sicut modogeniti infan-
 tes, rationale, sine dolo lac concupiscunt, &
 lactentes ipsum lac potant, & Deum præ-
 terea fide & vita sua prædicant, in illis id
 compleri animadvertit: Ex ore infantium &
 lactentium perfectisti laudem: in ejusmodi e-
 nim hominibus laudem sibi ipse parat De-
 us, quorum nomine Patri gratias agens Ie-
 sus dicit: Confiteor tibi Pater, Domine cæli
 & terre, quia abscondisti hæc à sapientibus,

Matth. 21.

Matth. 21.

16.

Matth. 21.

16.

1. Petr. 2. 2.

Matth. 11.

25. 26.

et prudentibus, et revelasti ea parvulis. Ita, A ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. καὶ ὁ πατήρ, ὅτι
Pater, quoniam sis fuit, & cetera.

τως ἐγγύετο, καὶ τὰ ἐξῆς.

De ficu arefacta.

Περὶ τῆς ξηρανθείσης συκῆς.

Matth. 21. Eirelictis illis abiit foras extra civitatem,
17. & 19. usque in Bethaniam, & quæ subnexa sunt,
usque ad id: Et omnia quæcumque petieritis in
oratione credentes, accipietis. Quibusnam re-
lictis ex urbe Hierosolyma excessit Jesus, &
qua cum exisset, manebat in Bethania: an
sacerdotum Principibus ac Scribis populi,
qui prodigia ab illo edita, & clamantes in
templo pueros, ac dicentes: Osanna filio
David, viderunt, & iis nihilominus Chri-
stum laudantibus succensuerunt, propter
eaque reprehensi sunt, utpote qui ad id non
advertissent: Ex ore infantium & lactentium
perfecti laudem? Et quoniam hanc reliquit
Hierosolymam, & extra civitatem fuit, id-
circo corruit, & lapis super lapidem non
amplius manere, imo & subverti cepit, do-
nec omnia excinderentur. Venit in Betha-
niam, obedientiarum domum, Ecclesiam nimi-
rum, ubi diversatus est, & requievit: quan-
doquidem Hierosolymam, ubi reclinaret ca-
put, utpote ejusmodi Principibus Sacerdo-
tum ac Scribis eam incolentibus, non habe-
bat. Postquam autem in Bethania, obedien-
tiæ scilicet domo conquivit, postquam
constitui cœpta est Ecclesia, & in ea con-
quiescendi initium fecit Christus, tunc in
civitatem quam reliquerat, & extra quam
fuerat, revertitur, & in eam revertens elurit,
18. & 19. & vifa una in via ficu, quæ populi arbor erat,
accessit ad eam; & nihil in ea edule, sed vitæ
tantum signa invenit; folia quippe in ea-
rant, absque ullo fructu: tunc vero quoni-
am animata erat ficus, eam propterea, quasi
debitam sibi imprecationem audiret, com-
pellat his verbis: Nunquam tibi innascatur
fructus, quamdiu perseverabit præsens ætas.
Inde fit, ut sterilis existat Judæorum Syna-
goga, & ad consummationem usque sæculi,
donec plenitudo gentium adveniat, talis erit.
Exaruit autem ficus, cum inter homines
humano corpore indutus & ipse. Jesus eri-
annum viveret. Videntes autem Discipuli

Matth. 21. mirati sunt dicentes: Quomodo continuo aruit
10. ficus? animæ quippe oculis arefactæ ficus
mysterium viderunt, & non tam quod exa-
ruerit, quam quod subito & derepente a-
ruerit, obstupuerunt. Aridam enim ficum,
hunc nimirum Israël's populum intuebantur;
& cum arefactam derepente ficum vi-
dentes Discipuli mirarentur, quasi id quod
dictum fuerat confirmans Jesus, ita respon-

Καὶ καταλιπὼν αὐτὸς, ὤρθη ἐξω τῆς
πόλεως ἕως * εἰς Βηθανίαν, καὶ ταῖς ἐξῆς, ἕως δὲ
καὶ πάντα ὅσα ἀναιτήσθη ἐν τῇ ἱερουσολυμι-
τικῇ, λήψεται. τίνας καταλιπὼν ὁ ἰησοῦς
ὤρθη τῆς τῆς ἱερουσολύμων πόλεως, ἀφ' ἧς
Βηθελθὼν ἐν Βηθανίᾳ ἦν; ἡ τῆς ἰδούνης μὴ ἀ-
χιερεῖς, καὶ γραμματεῖς τῆς λαοῦ ταυμασια
ἀπέποισε, καὶ τὰς παῖδας ἐκράζοντες ἐν τῇ
καὶ λέγοντας. ὡς ἡνὶκα τὰ ὑψίστα ἐδιδόντο
ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τοῖς ἀνοδοῖσι τοῖς
διὰ τὸ ἐλεγχθέντας, ὡς μη νενοσησῶς τὸ
σώματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηπαυ-
νον. καὶ ἐπὶ καταλίπεν ἐκείνη τὴν ἱερουσόλυμα,
καὶ ἐξω γέγονε τῆς πόλεως, διὰ τὸ περὶ τῆς
καὶ λίθος ἐπὶ λίθον ἤρξατο μὴ μῆναι, ἀλλὰ
καταμαρτυρῶν, ἕως πάντα καταλυθῆναι. ἡλθεν εἰς
Βηθανίαν, τὸν τῆς ὑποκοῆς οἶκον, τὴν ἐκκλη-
σίαν, ἐντα καὶ ἡνολόγη, καὶ ἀνεπαύσατο, ἐπει-
καὶ ἔχεν ἐν ἱερουσολύμοις πᾶσι τὴν κεφαλὴν κλῆμα,
ἀτε τοῖς τῶν δεσφείων καὶ γραμματέων ὅτι
ἐν αὐτοῖς. ὅτε ὁ ἀνεπαύσατο ἐν τῇ Βηθανίᾳ τῇ
τῆς ὑποκοῆς οἴκῳ, καὶ τὴν δέσφην τὴν
ἐκκλησίαν, καὶ ἀναπαύσατο τὸν χεῖρ ἐν αὐ-
τῇ, τότε ἐπανάγει εἰς τὴν πόλιν ἢν καταλύ-
πε, καὶ ἡς ἐξω γέγονε, καὶ ἐπανάγων εἰς αὐτὴν
πενία, καὶ μίαν ἰδὼν συκὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τὴν
δὲ δὲ δὲ λαβὼν, ἤλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ ἐδὼν ἐπε-
αὐτῇ βρώσιμον, ἀλλὰ μόνον ζωῆς ἐμψυ-
φύλλα γὰρ χωρεῖ καρπὸν ἢ ἐν τῇ συκῇ. ἔτι
ἐπεὶ ἐμψυχῶ ἦν αὐτὴ ἡ συκὴ, διὰ τὸ τοῦ
ὡς ἀνέστη τὴν πρὸς αὐτὴν δέσφην. τὴν
γὼ μὲν τοιοῦτον ἦν. ὅσον συνέειπεν ὁ ἰησοῦς
αἰὶν, μὴ ἐπὶ γένετο ἐν σοὶ καρπός. διὰ τὸ ἀ-
καρπός ἐστιν ἡ ἰσραὴλιν σιναγωγὴ καὶ ἔστο γένετο
αὐτῇ ἕως τῆς συντελείας τῆς αἰῶνος, ἕως τῆς
ἐρωμα τῆς ἐθνῶν εἰσελθῆναι. ὤρθη αὐτὴ δὲ ἡ συκὴ ἐπὶ
ἐπὶ τοῦ οὐτοῦ τῆς ἐθνῶν. ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύ-
μασαν λέγοντες. πῶς ὡς αἰὶν καὶ ὤρθη αὐτὴ
ἡ συκὴ; τοῖς γὰρ τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς εἶδον
τῆς ξηρανθείσης συκῆς μυστήριον, καὶ ἐθαύμα-
σαν ἔχ' ἕως ἐπὶ τῇ ξηρανθείσῃ αὐτῇ, ὡς ἐπὶ
τῷ ὡς αἰὶν καὶ ὤρθη αὐτὴ. ἐλέγοντο γὰρ ξηρα-
τὴν συκὴν, τὸν λαὸν τὸν ἰσραὴλ ἐκείνον, καὶ θαυμάζοντες τοῖς μαθηταῖς
ἐθαύμαζον ὡς αἰὶν καὶ ὤρθη αὐτὴ τὴν συκὴν ξηραμένην, δόξα σοι ὁ ἰησοῦς εἰπὼν ἐμπε-
δῶ

τὴν συκὴν, τὸν λαὸν τὸν ἰσραὴλ ἐκείνον, καὶ θαυμάζοντες τοῖς μαθηταῖς
ἐθαύμαζον ὡς αἰὶν καὶ ὤρθη αὐτὴ τὴν συκὴν ξηραμένην, δόξα σοι ὁ ἰησοῦς εἰπὼν ἐμπε-

δὲν τὸ λεγόμενον τῷ. ἀμὲν, ὅτι ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακρινήτε, ἔμουνον τὸ τῆς συκῆς ποιή-
 σετε, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁρατέτω εἴπητε, ἀξίηται καὶ
 βλήθῃ εἰς τὴν θάλασσαν, γρησέται. ὁμοίως
 οἱ πιστεύοντες μαθηταί, καὶ μὴ διακρινόμενοι,
 ποιοῦσι καὶ τὸ τῆς συκῆς λεγόντες αὐτῇ. ὑμῖν ἦν
 ἀναγκαῖον λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἐπεὶ δὲ
 οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς, ἰδοὺ σφρομέθεαις
 αὐτῇ, καὶ καταλιπόντες αὐτήν, ἐκέραιον
 αὐτῇ, ἢ ἡ ζωπικὴ διῶαμις αὐτῆς μεταδῇ
 ὅτι τὰς δὲ τῶν ἐθνῶν, καὶ τὸ πότερον σω-
 ζοῦν πῶμα τὸν λαὸν ἐκείνους μεταστῇ ὅτι τὰς
 δὲ τῶν ἐθνῶν. πότερ τὸ ποιῆν τὸ τῆς συκῆς
 τὰς μαθητὰς, ἐπαγγέλλεται αὐτοῖς ὁ θεὸς λό-
 γος, ἐὰν ἔχωσι πίστιν, καὶ μὴ διακρινώσιν, ὅτι
 τὸ δὲ κυριώτερον ἔσται αὐτοῖς, τῇ ἀντικειμένη
 ἐκέραια ἐπὶ μερὲς τῆς ἀνθρώπων λέγουσιν.
 ἀξίηται καὶ βλήθῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ γίνε-
 ται, αἰρεῖ γὰρ ἑκάστη τῶν ὀφελειῶν ἑαυ-
 μαθητῶν ἰσχυρὸν βαρεὺς τῆς κακίας ὅς ἐστι, ὁ
 βαρύνει, ἀρετῇ αὐτὸν ἐνίκησαν τὸ αὐτὸν, καὶ
 βαρύνει εἰς τὴν θάλασσαν, τὴν αἰουμένην, ἐάλ-
 λον τὸ αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῶν τόπον τὸ κο-
 λάσεως, καὶ ὁρίσται τῇ θάλασσῃ ἐν ψαλ-
 μοῖς λέγεται τὸ. αὐτὴ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ
 ὁρυχέει. ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύεται, ζῶα
 μικρὰ καὶ μεγάλα, δράκοντες ὅν ἐπὶ αὐτῇ
 ἐμπαίξουσιν αὐτῇ. καὶ ἐν ἄλλῳ ψαλμῷ. ἐκεῖ
 συνέθλασας τὰς κεφαλὰς τῶν δράκοντων, ὁ
 ὁ δὲ ὅτι ἐν τῇ θάλασσῃ, καὶ ἐκεῖ συνέθλασας
 τὰς κεφαλὰς τῶν δράκοντων, ἐδόκασεν αὐτὸν βρω-
 μαλακοῖς τοῖς αἰθίοψιν. αἰρεῖ γὰρ καὶ ἑκάστον
 τῶν ἑαυτοῦ λόγων καταρτίζοντων εἰς ζωὴν
 αὐτοῦ τὸ ἑαυτοῦ τῶν ἐκέραιον καὶ δὲ
 κυριώτερον, καὶ βαρύνει εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὸν
 ὁ δὲ πνεύματι μαθητῶν ἰσχυρὸν ἐν διδασκα-
 λῇ λόγον, λεγόντων τῶν ἐν τῇ καθ' ἑκάστον τῶν
 ἀκούων ὅροι. ἀξίηται καὶ βλήθῃ εἰς τὴν θά-
 λασσαν, λεγόντων τῶν μὲν ἔχοντες πίστιν καὶ μὴ δια-
 κρινέμενοι, ἵνα ὡς τὸ λεγόμενον γρησέται, καὶ τὰ πάν-
 τα ὅσα ἐὰν ὁ ἔχων πίστιν καὶ μὴ διακρινόμενος
 αἰτήσῃ ἐν τῇ πνεύματι, πιστὸς ὡς ἡ λήψῃ. αὐ-
 τῇ δὲ ἐπὶ βηθλὴν, εἰς τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι ἰσχυ-
 ρὸν κατ' ὅσον. καὶ πᾶς ὁ ἑαυτοῦ ἀκούων τὸν λό-
 γον τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν λόγον τῆς ὑπακοῆς ἐν ἑαυ-
 τῷ ἔχων ἑαυτῷ, δικὸς ἐστὶν ὑπακοῆς, καὶ βη-
 θλὴν, ἐν ἡ αὐτῇ ὁ ἰσχυρὸς, καὶ ἀναπαύει. ἐπεὶ δὲ πρὸς
 τῶν λεγόμενων ἀξία σοφίας θεοῦ, ἀφ' ἧς τὰ διαγγέλια γέγραπται, πότερ
 ἐν μὴ τὰς ἀπλῶς ἐργον νοήσας παρέλκει τὸ. καταλιπὼν αὐτὰς ἔξῃθεν ἐξω τὸ πόλεως.
 πᾶς γὰρ ἐδύνατο ἐξω τὸ πόλεως γρησέται, μὴ καταλιπὼν τὰς ἀπλῶς ἐργον παρ' οὗς ἦν;

A dit: Amen, si habueritis fidem, & non hesita-
 veritis, non solum hoc quod fici contigit, fa-
 ciatis; sed & si monti huic dixeritis; Tollere, &
 jacta te in mare, fiet. Qui ergo credunt Dis-
 cipuli, neque dubitant, id quoque efficiunt,
 quod fici contigit, dicentes ei: *Vobis oportebat loqui Verbum Dei, sed quoniam indignos vos judicatis, ecce convertimur ad Gentes, eamque a se relictam arefaciunt, ut vitalis ipsius facultas ad Gentiles transeat, ad eosque spiritus populum hunc antea conser- vans traducatur. Præter facultatem autem id efficiendi quod fici contigit, Discipulis etiam suis pollicetur Dei Verbum, futurum ut si fidem habuerint, neque dubitaverint, cum indicato a se monti, id est adversariæ Potestati sese adversus homines extollenti dixerint: Tollere, & projicere in mare, id ita contingat: ab unoquoque enim eorum qui- bus auxilium præstant Discipuli Jesu, gravis nequitie mons, Satanæ nimirum aufertur; auferente eo qui ipsius victor evasit, & in mare, abyssum scilicet, projicitur, eodem in destinatum ipsius supplicio locum projec- ente. Ac de hoc quidem mari id in Psalmis dicitur: Hoc mare magnum & spatiosum, illic na- ves pertranscunt, Animalia pusilla cum ma- gnis, Draco iste quem formasti ad illudendum eis; & in alio Psalmo: Tu confregisti capita Draconis, videlicet in mari, atque illic Confregisti caput Draconis, dedisti eum escam populi Aethiopum. Ab unoquoque igitur eorum qui ad salutem a Verbo præparantur, mons a Jesu conspectus & monstratus auferitur, & in mare mittitur per sermonem. Discipuli Jesu, in doctrina capeßenda feliciter ver- sati, & monti qui in unoquoque auditorum est dicentis: Tollere & projicere in mare; atque illud quidem cum fide, & absque dubitatione dicentis, ut optatum verba ipsius exitum nanciscantur, & ut quæcunque in oratione petiverit qui fidem habet, & non dubitat, credens consequatur. Hæc porro Bethania est quam habitabat is amicus Iesu qui è mortuis surrexit; & quisquis certe Dei sermoni obtemperat, & obedientiæ mandata animo alte defixa retinet, obedientiæ domus est, & Bethania, in qua di- versatur Christus, & quiescit. Sed quoniam ex hoc loco res sapientia Dei à qua conscripta sunt Evangelia dignæ d. promendæ sunt, animadvertite, annon juxta simpliciorum interpretationem superva- caneum sit illud: Relictis illis abiit foras extra civitatem; quomodo enim extra civi- tatem esse potuisset, iis non relictis, apud quos prius erat? At secundum eos qui*

Matth. 21.

A. 12. 46.

Psal. 103.

25. 26. 27.

Psal. 73. 14.

acutius hunc locum intelligunt omnino A
prioris relinquit, quando ad alios post illos,
& cum illis accedit; sed & postquam in Be-
thania diversatus est, relicta haudquaquam
Bethania in urbem redit: in Bethania enim
erat, & in urbem redibat. Esuriebat autem
Iesus, fructus Spiritus qui in iusto proveni-
unt, semper capere volens; & charitas qui-
dem ejus qui illam primum Spiritus fru-
ctum profert, nec non gaudium, & pax, &
lenitas, & cetera, hæ sunt, ut ita dicam, fi-
cus ipsius, quas esuriens comedit; quos sane
quamdiu de nobis fructus dabimus, haud
exarescimus; at quotiescunque accedenti
ipsi & fructum comedendum quærenti non
præbebimus, nobis dicitur: *Nunquam ex te
fructus nascatur in sempiternum.* Nam præ-
ter jam traditam ficus explicationem, quali
populum ipsa significet, ad unumquemque
refertur potest hæc oratio, quasi ficus sit, vel
arefacta, vel fructum ferens, & vivens, &
cultā, ut majorem fructuum copiam emit-
tat. Fortassis vero quemadmodum in se-
menti, *Exiit qui seminat, seminare, & qua-*
dam ceciderunt secus viam, & venerunt vo-
lucres cæli, & comederunt ea; alia autem ceci-
derunt in petrosa, & aliam spinas, & alia in
terram bonam; ficus itidem variae sunt; & si
in terra bona ficus lata sit, fructum fert,
cumque esurienti Iesu præbet; at postquam
secus viam confita fuerit, quemadmodum
ea de qua id scriptum est: *Et videns fuit ar-*
borem unam secus viam, Iesu ad se venienti
fructum non præbet, *nihil enim in ficu juxta*
viam adlita invenit, nisi folia tantum; idcir-
co quum secus viam esset quidem, sed folia
tantum, at sine fructu haberet, quibus vitæ
significationem daret, id dixit: *Nunquam*
ex te fructus nascatur in sempiternum. Quam-
diu ergo ad ficum non accedit, nec fructum
ejus adhuc requirit, sed dum fructum ferat
ficus patienter expectat, non arefcit; at cum
advenerit qui fructus nostros appetit, si so-
lam fidei pollicitationem absque fructibus
habere inveniamur, confestim exaresce-
mus, amissa etiam ea quam nobis fidei no-
mine pepereramus exultatione. Ac ejus-
modi homines reperite licet, qui fidelium
nomen diu gesserunt, & vivere se signis
improbaverunt, at aridi nihilominus om-
nino sunt: quos a Dei Verbo penitus re-
cessisse & exaruisse videre est, quod fructum
non dederint. Hoc sane loco exarescit ficus
quæ esurienti Iesu fructum non dedit; alia
autem succidi jubetur, ne terram occupet.
Tum vero cum arefactum aliquem vide-
runt Discipuli, postquam vivere se signifi-

Mat. 13, 3,
4, & seq.

Luc. 13, 7.

τελώς τὴν λόγον, καὶ ξηρανθέντας. ἐνθαδὲ μὲν οὖν ξηραίνεται ἡ μὴ δεδοκίμα πα-
νῶντι τῷ ἰησοῦ καρπὸν. ἀλλὰ δὲ συκὴ ἐκκόπησθαι κελεύεται, ἵνα μὴ τὴν γῆν
καταεργή. εἰθ' οἱ μαθηταὶ ἐπ' αὐτὴν ἰδὼς πᾶσα μὲν ζωπικὴν ἐμφασιν ξηρανθέντα, δυν-
μάτι

κτ' δὲ τὰς συνετώτερον ἀκούοντας τῷ λεγομέ-
νων πλῆθος καταλείπει τὰς πενιέστερας, οὗ
παρ' ἐτέρους γίνεται μετ' οὐκένους, καὶ συν-
νοῖς. ἀλλὰ καὶ εἰς βηθανίαν αὐλισθεῖς, ἐκατα-
λιπὼν τὴν βηθανίαν εἰς τὴν πόλιν ἐπιδράγει,
ἣν γὰρ καὶ ἐν βηθανίᾳ, καὶ ἐπιδράγει εἰς τὴν πό-
λιν ἐπείνα ὁ ἰησοῦς, αἰετῶν ἐν τῇ δικαίᾳ βελ-
μυρ. μεταλαβεῖν καρπὸν ἐπιδράματ. καὶ
ἐστὶν αὐτῶν, ἵν' ἔσως ὀνομάσω, τὰ σὺν αὐτῶν πενι-
εσθῆς, ἡ ἀγάπη τῆς καρποφορουμένης αὐτῶν.
πρῶτον ἔσα καρπὸς τῆς πνύμας, καὶ ἡ χα-
ρὰ, καὶ ἡ εἰρήνη, καὶ ἡ μακροθυμία, καὶ τὰ λοιπὰ,
ἀπὸ οὗ μὲν καρποφορεῖται, καὶ ἐξ ἡρατο-
μεθα. ἐπὶ δὲ τῇ βηθανίᾳ αὐτῶν ἡ ζήτησις καρ-
πὸν ἵνα φάγη μὴ παρ' ἐχθρῶν, λελεξέται αὐ-
τῶν. μὴ κέποι σὺν καρπὸς ἡρατο εἰς τὸν αἰ-
ῶνα. χάρις γὰρ τῆς καρποφορίας αὐτῶν οὐκ
αἰετῶς τὰ λαὸν ἐκλήσεως, ἐστὶ καὶ ἐπὶ ἐκείνῳ δια-
τὸν λόγον συκὴν ὄντα, ἥτοι ξηρανόμενῃ, ἡ οὐ-
ρεσθὲν καρπὸν, καὶ ζῶσθαι, καὶ γεωργουμένην, ἡ
πλείονα καρπὸν φέρη. τὰ χαρὰ ὅτι οὐκ ἐπὶ τῷ
σώματι, ὅτι ἡλθεν ὁ σπείρων τῶν σπείρων, καὶ αὐ-
τῶν ἐπεσε τῶν τῶν ὁδῶν, καὶ ἡλθε τὰ πενιέστα τὰ
ἐργασθῆ, καὶ κατέφαγεν αὐτὰ, ἀλλὰ ὅτι εἰς τὰς πε-
νιέστας, καὶ ἀλλὰ εἰς τὰς ἀκαίους, καὶ ἀλλὰ εἰς
τὴν καλὴν καὶ ἀκαίαν γῆν, ἔσως ὅτι οὐκ εἰσδρά-
φορεῖ. ἐὰν μὲν ἡ συκὴ ἐπὶ τῆς καλῆς καὶ ἀγα-
θῆς γῆς, καὶ φέρει καρπὸν, ἐπὶ πένοντι τῷ ἰησοῦ
ἐξελθόντι. ἐπὶ δὲ τῇ τῶν ὁδῶν, αἰετῶν αὐτῶν
αὐτῶν γέγραπται. ἐὰν μὲν ἡ συκὴ μὴ ἐπὶ τῇ
ὁδῷ, ἐλθόντι τῷ ἰησοῦ ἐξελθόντι καρπὸν, ἐδὲν γὰρ
δύσκει ἐν τῇ τῶν ὁδῶν συκῇ, εἰ μὴ φύλλα
μόνον, διὸ λέγει αὐτῇ, ἐπὶ τῇ τῶν ὁδῶν ἡ, καὶ
φύλλα μόνον εἰχεν ἐμφασιν ὅτι ζῆν, ἀλλ' ἐμὴ
καρπὸς τ'. μὴ κέποι σὺν καρπὸς ἡρατο εἰς τὸν
αἰῶνα. ὅσον μὲν οὖν οὐκ ἔρχεται ἐπὶ τὴν συκὴν,
ἐδὲ ἡδὴ ζητεῖ τὸν καρπὸν αὐτῆς, ἀλλὰ μακρο-
θυμῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν οἰσθ' καρπὸν ἡ συκὴ, καὶ
ξηραίνεται. ἐπὶ δὲ τῇ πένοντι τῷ πένοντι
ἡμῶν τὰς καρπὸς δύρεθ' αὐτῶν ἐδὲν ἔχοντες, καὶ
ἐμὴ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς πίστεως μόνον, καὶ σω-
τῶν αὐτῶν καρπὸν, τῶν χαρῶν καὶ ξηρανόμε-
θα, καὶ τ' δοκεῖ εἶναι πᾶσι διπολωμένοις. καὶ
ἐστὶν δύρεθ' αὐτῶν πᾶσι ἐπὶ πολλῶν φρεσίνων
χρόνον τ' τῆς πίστεως ὀνομα. καὶ ἐμὴ φησὶν αὐτῶν
ζῶσι καὶ παντελῶς εἰσι * ξηρα. ἐς διὰ τ' μὴ
καρποφορεῖν ἐστὶν ἰδεῖν καὶ ἀφιστάμενος πα-
καρποφορεῖν ἐστὶν ἰδεῖν καὶ ἀφιστάμενος πα-

aridam declarari, quam vitæ specie ac fi-
mulatione hominum minime malorum &
deceptu faciliū corda diutius decipere.
Eximium ergo illud visum est, quod circa
ficum egit Iesus, ipsiusque Discipuli. Uni-
cuique autem infideli, & iniquo, pro in-
fidelitatis, ac iniquitatis rata parte mon-
tem incumbere existimo, qui Discipulo-
rum Iesu sermone auferatur, & in mare
supplicii ipsius mittatur; & quæcunque in
deprecatione petierint Iesu Discipuli cre-
dentes, accepturos, quasi Discipulos ni-
hil non æquum petiuros, & quasi magi-
stro obtemperantes, neque quicquam nisi
magnum & cæleste poscentes. Dixit enim
Discipulis suis Iesus; Magna petite, & par-
va vobis attribuentur; & cælestia petite,
& terrena vobis adjicientur. At Marcus
hanc conscribens historiam dissentaneum
aliquid, minimeque verisimile contextui
videtur addidisse, dicens Iesum *Quum vidis-
set à longe ficum habentem folia, venisse quasi
aliquid in ea inventurum: quum venisset au-
tem ad eam, & nihil invenisset præter folia;
non enim fuisse tempus ficorum. Respondentem
dixisse ei; lam non amplius in æternum ex te
fructum quisquam manducet.* Nam si fico-
rum, inquiet aliquis, tempus non erat,
quomodo ad ficum, quasi aliquid in ea in-
venturus Iesus accessit? & quomodo ei
iure dixit: *lam non amplius in æternum ex te
fructum quisquam manducet?* Ad id dici po-
test enumeratos apud Apostolum fructus
Spiritus, charitatem nempe, gaudium,
pacem, lenitatem, benignitatem, boni-
tatem, fidem, mansuetudinem, tempe-
rantiam nonnunquam proprio suo tem-
pore dari; at si, provocantibus licet ad
contrarias fructuum emissioni res circum-
stantibus rebus, propter latas à Verbo in-
gentes suppetias, tunc quoque fructus
spiritus date aliquis valet, illud vero præ-
stantius esse. Quod autem dico, tale est;
inter fructus Spiritus recensetur charitas,
illius tum tempus est, quum amicitia qua
diligimur, fructum reddere operosum non
est; & fructus sane Spiritus est diligentem
diligere, verum non in non-tempore ut
ita dicam, ficorum. At cum fidelem ali-
quis ad odium factis suis concitaverit, sive
insidias struens, sive depravatis usque adeo
moribus præditus, ut odio dignus videat-
ur; iustus autem ne hominem quidem
ejusmodi odio prosequitur, sed quasi il-
lius filius *qui solem oriri facit super malos &
bonos*, tum quoque eum diligit; in non
tempore videlicet ficorum charitatis fru-
ctus dans, beatus est. Idem de gaudio intel-
lige: gaudium enim fructum Spiritus dare,

Mar. 11. 13
14

Matt. 5. 43

καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐν
σὲ καὶ τὴν μαθητῶν αὐτοῦ ἔργον τὸ καὶ τὴν ἐν-
εργονομίαν συκίῳ· ἐν ἑκάστῳ δὲ, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
καὶ αὐτοὶ μὴ οὐκ ἐπὶ τῇ μαθητῶν
τῇ ἀπιστίας καὶ τῇ ὁμομιᾷ, τὸ λόγον τὸ μαθητῶν
ἰησοῦ ἀνερῶν ἐν βαλλομένον ἐν τῷ θαλάτῳ
σαν τὸ κολάσεως αὐτοῦ. καὶ πάλιν ὁ ἰησοῦς αὐτοῖς
τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν οἱ ἰησοῦς μαθη-
ταί, λήψοντες ὡς μαθηταὶ ἔδωκεν ἑαυτοῖς
αὐτῶν, ὡς πενθόμενοι τῷ διδασκαλῷ, κα-
δὲν ἄλλο αὐτῶν, ἢ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἐπι-
ρρήματα· εἶπε γὰρ ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, αὐ-
τεῖτε τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ ποιεῖτε ἐν τῇ
ἐκείνῃ. καὶ αὐτεῖτε τὰ ἐπιρρήματα, καὶ τὰ ἐπιρρήματα
καρδίας ὑμῶν· ὁ γὰρ μάκαρ ὁ ἀγαθὸς ὢν
τὰ κατὰ τὴν ἑπομένην φωνὴν πᾶσι αὐτοῖς
ῥητόν ποιεῖται ποιήσας, ὅτι ἰδὼν οἱ ἰησοῦς
μακρόθεν συκίῳ ἔχοντι φύλλα ἦλθεν ὡς ὁ
ῥητόν πρὸς αὐτὴν. ἔλθων ἔπειτα αὐτῷ, ὡς ὁ
ῥητόν ἐν μὴ φύλλα μόνον, ἀλλ' ὡς ὁ καρπὸς συκίῳ,
ἀποκρίσας εἶπεν αὐτῇ, μήποτε εἰς τὸν αἰῶνα ἐν
σὲ μηδὲ καρπὸν φέρῃ; εἶποι γὰρ αὐτῇ πᾶσι
μὴ ὁ καρπὸς συκίῳ, πῶς ἦλθεν ὁ ἰησοῦς ὡς ὁ
ῥητόν πρὸς αὐτὴν, καὶ πῶς δικαίως εἶπεν αὐτῇ
μήποτε εἰς τὸν αἰῶνα ἐν σὲ μηδὲ καρπὸν φέρῃ;
καρδίας ἔκ τῇ καρδίᾳ ὅτι οἱ καταλειμμένοι
καρδίας τῷ διδασκαλῷ καρπὸς ὁ πνεύματος ἀγα-
πῆς, χάρις, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια,
ἐστὶν ὅτε ἐν οικίᾳ διδομένη καρπὸς. βούληται
ἵνα τὸ πνεύμα ἁγίου ἐν αὐτοῖς ὡς ὁ καρπὸς
ποφύρεται καρπὸν μακρόν διωκθῆναι πᾶσι διὰ
πάνυ ὠφελείας ἐν τῷ λόγῳ, ὅθεν ἦτοι καὶ
τοτε διδομένη τὰς καρπὰς ὁ πνεύματος· ὁ γὰρ
λέγω, τοῖς ἐν ἐστὶν. εἰς τὸ καρπὸν ὁ πνεύμα-
τος ἐστὶν ἀγάπη. ταύτης ὁ καρπὸς μὴ, ὅτι ἐν
χαλεπόν διδομένη τὸν καρπὸν ὁ ἀγαπῶν,
καὶ ἐν ἀγαπῶν τὸν ἀγαπῶν, καρπὸς μὴ ὁ
πνεύματος. ἀλλ' ἐν ἐκκαρπῶν ὅτε οὐκ ὀνομα-
σύνων ἐπὶ τῇ τῷ μισῶν καρπὸν τῷ
τὸν πνεύματος, τοῖς ἐπὶ τῇ πρᾶξιν, καὶ ἐπὶ τῇ
λεῖων, καὶ τοῖς ἐπὶ τῇ βέλταμνόν, ὡς ὁ
καὶ ἐπὶ τῇ ἐκκαρπῶν ὁ μισῶν, ὁ δὲ δικαίος μὴ
τὸν τῷ μισῶν, ἀλλ' ὡς ὁ τῷ τῷ ἡλίου ἀνα-
ἀπαρτῶν, οἱ ἐν ἐκκαρπῶν· οὐκ ἐπὶ τῷ ἀπαρτῶν
τὸν καρπὸν, μακρότερος ἐστὶν· ὁ δὲ ὁμοίον νοήσας
καὶ ἐπὶ τῇ χάριτι. φέρει μὴ γὰρ τὸν καρπὸν τῷ
πᾶσι

πνεύματος τῷ χάριτι, μηδὲν ὅτι τὸ λυπεῖται καρπὸν τῷ
πᾶσι

